DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
May 25, 1995

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 50 c. KETVIRTADIENIS – THURSDAY, GEGUŽĖ – MAY 25, 1995 Nr. 101

Laukiama taikos derybų Čečėnijoje

Maskva, gegužės 24 d. — Europiečiai saugumo pareigūnai pirmadienį pranešė, kad čečėnų vadai pietinėje Čečėnijoje sutiko dalyvauti taikos derybose su Rusijos valdžios atstovais Grozno mieste šios savaitės pabaigoje.

Kaip rašo Michael Specter „The New York Times" dienraštyj, Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos (ESBO) atstovas, kalbėdamas iš Vienos, pasakė, kad visos pusės — rusai, nepriklausomybės siekiantys čečėnai ir rusų sąjungininkai čečėnai — priėmė kvietimus dalyvauti taikos derybose. ESBO jau šešis mėnesius bando suorganizuoti derybas karui Čečėnijoje baigti.

Rusijos paskirtas Čečėnijos administratorius Nikolaj Semionov sakė, kad taikos derybos galinčios prasidėti net ketvirtadienį ESBO būstinėje Grozne, bet pirmadienį dar nebuvo gautas paties čečėnų vado Džochar Dudajev patvirtinimas sutikimo deryboms. Dudajevo informacijos ministras Movladi Udugov pranešė, kad Dudajevas rengia savo taikos projektą, bet viena jame statoma sąlyga, kad Rusija turinti pasišalinti iš šalies, norint, kad šaudymai liautųsi, aiškiai būtų nepriimtina Maskvai.

Trečiadienio laidoje Jamestown Fondo leidžiamas „Monitor" žiniaraštis rašo, kad padidėję rusų puolimai pietinėje Čečėnijoje, čečėnams juos atremiant bent devyniose vietovėse, kelia abejones, ar taikos derybos įvyks šios savaitės pabaigoje.

Gegužės 23 d. ESBO pareigūnai pranešė, kad Džochar Dudajevas pats nedalyvaus derybose, bet atsiųs Čečėnijos prokurorą Usman Imajev savo vietoje. Rusiją atstovaus Rusijos paskirtas Čečėnijos administratorius Nikolaj Semionov, o Rusijos statytinę Čečėnijos valdžią atstovaus Salambek Chodžajev ir Umar Avturchanov. Taikos deryboms pirmininkauti iš Vengrijos atskrenda vengras diplomatas Andre Erdos.

Bet bijoma, kad taikos derybos gali iš viso neįvykti. ESBO pareigūnas pažymėjo, kad deryboms vykdyti pirmiausia turi įsigalioti paliaubos, o šios atrodo vis mažiau įmanomos. Be to, Maskva dabar turi vis mažiau paskatos derėtis, sprendžiant iš to, kad gegužės 23 d. Maskvos radijas pranešė, kad Rusijos prezidentas Boris Jelcinas ir ministras pirmininkas Viktor Černomyrdin tarėsi ir apie „karinius ir apie taikingus" sprendimus konfliktui Čečėnijoje — taigi, karinis sprendimas nėra atmestas.

Be to, gegužės 23 d. dar nebuvo jokių žinių apie balandžio 9 d. Čečėnijoje pražuvusį amerikietį šalpos darbuotoją Fred Cuny. Neseniai rastas nušauto aukšto ūgio vyriškio lavonas su sieros rūgštimi išdegintu veidu pasirodė nesąs Fred Cuny.

Lietuva sugriežtino pašto siuntų kontrolę

Vilnius, gegužės 23 d. (Elta) — Lietuvos vyriausybė specialiu nutarimu sugriežtino į Lietuvą ir iš jos siunčiamų pašto siuntų kontrolę.

Vyriausybė patvirtino du sąrašus: pirmasis skirtas prekėms (daiktams), kuriuos į šalį ar iš jos draudžiama siųsti be atitinkamų žinybų leidimų. Antrasis sąrašas numato, kokius daiktus (prekes) į Lietuvą ar iš jos draudžiama paštu siųsti apskritai.

Visais atvejais draudžiamų siųsti daiktų sąraše yra vidaus ir užsienio valiuta (su tam tikromis, nutarime numatytomis išimtimis), visi vertybiniai popieriai, kelionės čekiai, netaurieji metalai, jų lydiniai, atliekos ir laužas. Draudžiama siųsti metalų ir brangakmenių puošmenis bei juvelyrinius dirbinius, kurių bendra tauriųjų metalų ir brangakmenių bei natūralių perlų masė didesnė kaip 50 gramų.

Taip pat draudžiama siųsti narkotines, psichotropines, nuodingąsias, sprogstamąsias, lengvai įsiliepsnojančias, radioaktyviąsias ar kitas pavojingas medžiagas. Šiame sąraše — visų rūšių medžiokliniai ir sportiniai šaunamieji ginklai, arbaletai, pneumatiniai ir koviniai ginklai, numerinės jų dalys, šaudmenys, dujiniai pistoletai bei balionėliai.

Su tam tikromis išimtimis draudžiama siųsti gyvus gyvūnus, taip pat pramoninės gamybos maisto produktus ir gyvulinės kilmės žaliavas, jei pažeistas jų įpakavimas ar pasibaigęs panaudojimo laikas. Be to, draudžiama siųsti daiktus su nešvankiais ar nemoraliais užrašais bei atvaizdais.

Vyriausybė pasiūlė pataisas Alkoholio kontrolės įstatymui

Vilnius, gegužės 23 d. (Elta) — „Mes neprieštaraujame alkoholinių gėrimų pramonės suvalstybinimui, tokių gėrimų įvežimo į Lietuvą ribojimui, griežtesnei alkoholio kontrolei. Tačiau nenorime, kad naujasis Alkoholio kontrolės įstatymas taptų Gorbačiovo laikų 'ukazu', turėjusių daug neigiamų padarinių", pasakė pramonės ir prekybos ministras Kazimieras Klimašauskas, komentuodamas keturiolika pataisų Lietuvos Alkoholio kontrolės įstatymui kurias vyriausybė pasiūlė Seimui.

Pavyzdžiui, sakė ministras, nerealu įgyvendinti įstatyme numatytą principą, pagal kurį vienas leidimas prekiauti alkoholiniais gėrimais išduodamas tik ten, kur gyvena 500 žmonių. Jei dauguma kaimo parduotuvių neturės teisės prekiauti alkoholiu, suaktyvės nelegali prekyba ir naminė degtindarystė, mano Klimašauskas.

Pagal įstatymą, sakė jis, apie 50,000 uniformuotų Lietuvos pareigūnų neturės teisės nusipirkti alkoholinių gėrimų ir, norėdami tai padaryti, turės bėgti į namus persirengti arba prašyti pagalbos kitų žmonių. Pasak ministro, šias problemas turi reglamentuoti atitinkamų pareigūnų darbo statutai, o ne įstatymas.

Vyriausybė taip pat yra prieš diskriminuojantį principą — privataus pelno ribojimą.

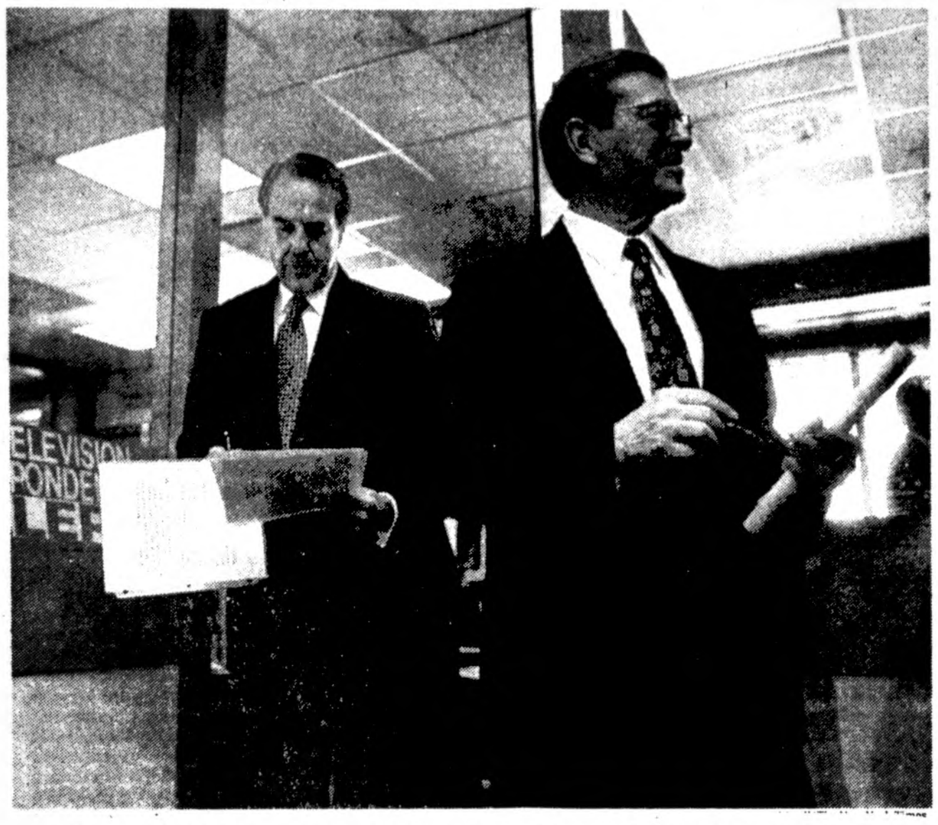

JAV Senate antradienį svarstant pakeitimus Senato siūlomame JAV biudžeto projekte buvo atmestas daugumos (Respublikonų) siūlomas projektas sumažinti pajamų mokesčius ir duoti pridėtinį mokesčių nusirašymą už auginamus vaikus. Tokį pasiūlymą pateikė sen. Phil Gramm (R-Tex) ir rėmė Senato daugumos vadas Bob Dole (kairėje) iš Kansas — konkurentai, siekią Respublikonų partijos nominacijos į prezidentus 1996 metais. Tačiau šiam pasiūlymui pasipriešino visi 46 Senate esantys demokratai ir 23 respublikonai, įtikinti respublikono sen. Pete Domenici iš New Mexico (dešinėje) argumento, kad mokesčių mažinimus reikia atidėti kol bus subalansuotas federalinis biudžetas.

Lietuvos kariuomenė menkai aprūpinta

Vilnius, gegužės 17 d. (LR) — Seimo posėdyje gegužės 16 d. Lietuvos kariuomenės vadas generolas Jonas Andriškevičius sakė, kad „kariuomenės vadas ir Generalinis štabas neturi savo žinioje organo, pajėgaus vykdyti operatyvinę ir net taktinę žvalgybą bei teikti žvalgybinę informaciją, reikalingą valstybės gynybai planuoti ir organizuoti".

J. Andriškevičius informavo, kad radijo ryšių priemonėmis aprūpinta 65% kariuomenės, tačiau daugelis jų pasenusios, pusę kariuomenės sunkvežimių bei automobilių reikia remontuoti, tačiau sunku gauti dalių, nes kone visi automobiliai skirtingi — jų yra apie 40 įvairių modelių, pagamintų 20 skirtingų gamyklų. Kariuomenė turi tik 6% reikiamos šarvuotos technikos. „Kalašnikov" sistemos šaunamųjų ginklų užtenka, tačiau šaudyti beveik nėra kuo — pasak generolo, kareiviai neturi net viso kovinių šovinių komplekto.

Atsakydamas į Seimo nario Vytauto Landsbergio klausimą dėl Vilniaus ir Šilutės aerodromų, kurie buvo naudojami ir mokymui, ir žvalgybai, bet kurie buvo atimti iš Savanoriškosios krašto apsaugos, Lietuvos kariuomenės vadas pažymėjo, kad kariuomenė dėl šių karinių aerodromų panaikinimo neteko dviejų eskadrilių ir kelių dešimčių aukštos kvalifikacijos lakūnų. Į Seimo nario K. Gaškos klausimą, ar iš šalies kariuomenės bus atleisti karininkai, tarnavę sovietinėje armijoje, J. Andriškevičius atsakė ne

Seimo narys Kazimieras Uoka sakė, kad praėjusiais metais Lietuvos kariuomenėje žuvo apie 20 jaunuolių — daugiau negu sovietinėje armijoje per metus žūdavo lietuvių — ir klausė, kiek žuvo šiemet. Generolas atsakė, kad žuvo trys į karinę tarnybą pašaukti vaikinai. Kalbėdamas apie galimybes sukurti profesionalią kariuomenę, generolas sakė nemanąs, kad šiandien dar negalima realiai kalbėti apie profesionalią kariuomenę dėl ekonominių priežasčių. „Reikia žmogui mokėti tokius pinigus, kad jis norėtų tarnauti šitoje kariuomenėje", sakė Jonas Andriškevičius.

Seimo nario Alvydo Baležentčio paklaustas, ar nereikėtų labiau saugoti Lietuvos sostinę, kariuomenės vadas atsakė manąs, jog dabartinis kariuomenės dislokavimas neatitinka Lietuvos gynybos planų, nes kariuomenė įsikūrė tuose objektuose, kuriuos paliko sovietinė kariuomenė, o Vilniuje nėra nė vienerių tinkamų kareivinių.

Biudžeto įplaukos toliau didėja

Vilnius, gegužės 18 d. (AGEP) — Biudžeto įplaukos gegužės mėnesį ir toliau didėja — šiomis dienomis vidutiniškai įplaukia po 23 milijonai litų, kai tuo tarpu numatyta, kad per dieną įplauks 13 milijonų litų.

Ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius spaudos konferencijoje sakė, jog per mėnesį nuo balandžio vidurio atsilikimas, vykdant biudžetą, sumažintas beveik 60-čia milijonų litų. Kaip žinoma, pirmąjį ketvirtį šis atsilikimas buvo 110 milijonų litų.

A. Šleževičius tikisi, kad visos griežtos priemonės, kurių vyriausybė ėmėsi administruodama mokesčius, pasitarnaus biudžeto įplaukoms didinti ir būtiniausioms išlaidoms finansuoti. Jis dar kartą pareiškė, kad ministrų kabinetas nedarys jokių nuolaidų, nepaisant didelės sumaišties, kokia, pasak jo, buvo ištikusi Mažeikių „Naftą".

Premjeras sakė, kad įsigaliojus nutarimui, kuriuo pakeista mokesčių už Mažeikiuose pagamintus naftos produktus mokėjimo tvarka, į biudžetą sumokėta jau 3 milijonai litų mokesčių. Nutarimas įsigaliojo balandžio 29 dieną.

Kaip žinoma, dėl šio nutarimo kurį laiką buvo sutrikdytas „Naftos" gamyklos darbas ir atsistatydino jos generalinis direktorius Bronislovas Vainora.

A. Šleževičius, be to, viliasi, kad įplaukų dar padidės, nuo liepos 1 d. įsigaliojus naftos verslo licencijavimui. Planuojama taip pat įvesti licencijas transportavimo firmoms, įskaitant jūros transportą.

Rusija Lietuvai grąžins pinigus ir ambasadas

Maskva, gegužės 23 d. — Rusijos ministras pirmininkas Viktor Černomyrdin gegužės 23 d. telefoniniu paskambinimu Lietuvos ministrui pirmininkui Adolfui Šleževičiui pasakė, kad Rusija Lietuvai išmokės bankų sąskaitas, kurias sovietai konfiskavo 1940 m., kai Stalinas okupavo Baltijos valstybes.

Kaip praneša Jamestown Fondo leidžiamas žiniaraštis „Monitor", Rusijos premjeras sakė, kad Rusija Lietuvai sumokės 10 milijonų dolerių — konfiskuotuosius 7 milijonus, plius 3 milijonus dolerių palūkanų.

Pasak Baltijos žinių agentūros BNS, Viktor Černomyrdin taip pat pasakė, kad Rusijos Užsienio reikalų ministerija pradės derybas dėl buvusių Lietuvos ambasadų Paryžiuje ir Romoje grąžinimo.

Konservatoriai steigs judėjimą „Stabdyk nusikalstamumą"

Vilnius, gegužės 18 d. (LA) — Prezidento Algirdo Brazausko iniciatyva gegužės 15 d. įvyko Lietuvos politinių partijų atstovų ir teisėsaugos institucijų vadovų pokalbis, kaip kovoti su nusikalstamumu, rašo Eivydas Radvila „Lietuvos aide".

Susitikimą „Lietuvos aidui" pakomentuoti sutikęs Seimo narys Vidmantas Žiemelis dabartinę teisėsaugos būklę įvertino kaip apverktiną. Lyginant su prieš metus buvusia padėtimi, per pirmuosius keturis šių metų mėnesius nusikalstamumas šalyje išaugo 18%.

Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybos vicepirmininkas teisės klausimams V. Žiemelis sakė nusivylęs susitikimu, nes jame nebuvo padaryta jokių sprendimų, apsiribota tuščiu politinių partijų atstovų pabendravimu ir „pliusiuko įsirašymu", atseit prezidentas kovoja su nusikalstamumu. „Tikėjomės išgirsti konkrečiai kalbant, kaip bus kovojama su nusikalstamumu, ypač iš teisėsaugos vadovų, tačiau teko nusivilti", pažymėjo Žiemelis.

Pasak jo, vien tik Vidaus reikalų ministerija nesugebės įvesti tvarkos Lietuvoje, konservatoriai be visuomenės paramos nemato galimybių sustabdyti nusikalstamumą. Dėl to Tėvynės Sąjunga, kaip ir buvo numatyta savivaldybių rinkimų programoje, Tėvynės Savivaldos Sąjungos steigiamojoje konferencijoje nutarė įsteigti judėjimą „Stabdyk nusikalstamumą".

Konferencijoje dalyvavę praktiškai visų miestų ir rajonų tarybų nariai, t.y. žmonių rinkti atstovai, nusprendė, kad padėtis kritiška, valstybė nesugeba užtikrinti žmonių gyvybės, turto saugumo, todėl būtina visuomenei telktis ir padėti valstybei spręsti šias problemas. Konservatoriai siūlo įvairius būdus, kaip įtraukti visuomenę į viešosios tvarkos palaikymą. Vienas jų — Saugios kaimynystės grupės.

Jos gali būti kuriamos kaimuose, gatvėse, namuose, gyvenamųjų namų laiptinėse. Vidmanto Žiemelio nuomone, tokios grupės galėtų pasirūpinti garažų, sandėliukų, sodo namelių, kiemo saugojimu. Jis sakė, kad Vakaruose tokia visuomenės dalyvavimo stabdant nusikalstamumą forma yra labai paplitusi — Didžiojoje Britanijoje panašiose struktūrose dalyvauja net iki ketvirtadalio šalies gyventojų, kaimai išsirenka savo konsteblius (tvarkdarius), kurie operatyviai praneša policijai apie įvairius įvykius, jų teritorijoje pasirodžiusiuę įtartinus asmenis, atlieka kitą įspėjamąjį darbą.

Žiemelis taip pat pastebėjo, kad deramai nepanaudojama ir SKAT struktūra, iš kurios galima atrinkti vyrus ir, juos apmokius, drauge su policininkais leisti patruliuoti gatvėse. Reikėtų, kad oficialūs valstybės pareigūnai — premjeras, prezidentas, vidaus reikalų ministras — suprastų visuomenės paramos būtinybę, o vyriausybė nustatytų tvarką, kaip visuomenė galėtų padėti policijai įveikti nusikalstamumą.

Jis sakė, kad Policijos įstatyme yra numatyta, jog policija gali pasitelkti visuomenines organizacijas viešąjai tvarkai palaikyti. SKAT įstatyme taip pat pasakyta, kad savanoriai gali dalyvauti šioje veikloje. Taigi klausimas teisiniu požiūriu išspręstas, tereikia valdžios gero noro.

„Mes su Gediminu Vagnorium dviese nuo Tėvynės Sąjungos dalyvavę pokalbyje pas prezidentą, tikėjomės, kad kaip tik apie konkrečius būdus, kaip įtraukti visuomenę į šią veiklą, ir bus kalbama, kad bus nagrinėjami mūsų dokumentai su dalykiškais pasiūlymais, kurie jau anksčiau buvo įteikti vyriausybei ir prezidentui. Tačiau pastarasis apie aktyvesnį visuomenės vaidmenį stabdant nusikalstamumą užsiminė tik pačioje pokalbio pabaigoje, tarytum tai būtų nauja mintis", sakė Žiemelis. Žiemelis nesumenkino ir profesionalų vaidmens, primindamas, kad dar pernai Tėvynės Sąjunga buvo pasiūliusi įstatymo projektą, pagal kurį būtų gerinamas teisėsaugos institucijų aprūpinimas, padidinti atlyginimai, nurodant ir konkrečius lėšų šaltinius.

Vidmantas Žiemelis sakė, kad konservatoriai kreipėsi į prezidentą, prašydami išnagrinėti pateiktus pasiūlymus, ir tikisi artimiausiu laiku išgirsti šios iniciatyvos vertinimą.

Lietuvos atstovybės išduos kilmės pažymėjimus

Vilnius, gegužės 23 d. (Elta) — Lietuvos diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms suteikta teisė išdavinėti patvirtintos formos pažymėjimus, pagal kuriuos iš lietuvių kilmės asmenų neimamas mokestis už vizų išdavimą, pratęsimą bei už pataisas jose. Anksčiau tokias pažymas galėdavo išduoti tik Krašto Lietuvių Bendruomenės.

Tai padaryta todėl, kad ne visose užsienio valstybėse veikia Lietuvių Bendruomenės, todėl lietuvių kilmės asmeniui gauti tokį pažymėjimą būdavo gana keblu.

Be to, Užsienio reikalų ministerijos vadovų nuomone, diplomatinės ar konsulinės įstaigos pareigūnas yra ne mažiau kompetentingas už krašto Lietuvių Bendruomenę nustatyti ar asmuo yra lietuvių kilmės. Jiems suteikus teisę išduoti pažymėjimus, turėtų mažiau pasitaikyti tokių atvejų, kai vieniems lietuvių kilmės asmenims nemokamos vizos išduodamos, o kitiems atsisakoma jas išduoti.

KALENDORIUS

Gegužės 25 d.: Kristaus Dangun Žengimas (Šeštinės); Beda, Grigalius, Marija Magdalena, Almantas, Jovilė. 1915 m. gimė filosofas dr. Juozas Girnius.

Gegužės 26 d.: Šv. Pilypas Neri, kunigas (1515-1595); Eduardas, Algimantas, Vėjas.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

DAIL. D. JURGUTIENĖS PARODA

Toronto Anapilio moterų būrelis gegužės 27-28 d. Anapilyje, Mississauga, Ontario, ruošia detroitietės dail. Danguolės Šeputaitės-Jurgutienės kūrinių parodą.

GEORGE PERLES GOLFO TURNYRAS

George Perles, buvusio Michigan State universiteto futbolo komandos trenerio, antras metinis golfo turnyras š.m. birželio 12 d. vyks Western golfo laukuose. Turnyro pelnas skiriamas „Pagalba Lietuvai" komitetui, vadovaujamam Lietuvos Vyčių Garbės nario Robert Boris.

Tos pat dienos vakare vyks banketas, kuriame dalyvauti kviečiama plačioji lietuvių visuomenė. Dalyvavimo bankete auka — 75 dol. asmeniui. Golfo turnyro mokestis — 225 dol. Pakvietimus ir rezervacijas tvarko Robert Boris. Kreiptis tel. 810-682-0098.

NAUJOS PAREIGOS KUN. W. STANEVIČIUI

Kardinolas Adam Maida š.m. gegužės 19 dieną kun. Walter Stanevičių paskyrė Šv. Perpetuos bažnyčios Waterford, Michigan, laikinuoju administratorium. Kun. Walter Stanevičius yra buvęs Detroito lietuvių Šv. Antano parapijos klebonu. Linkime sėkmės naujose pareigose.

PARAPIJOS GEGUŽINĖ

Dievo Apvaizdos parapijos metinė gegužinė š.m. birželio 11 d. vyks Dievo Apvaizdos Kultūros centro patalpose ir kieme. Visi Detroito ir apylinkių lietuviai kviečiami.

NUKELIAMAS LB APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

Atšaukiamas gegužės 28 d. numatytas LB Detroito apylinkės metinis susirinkimas. Susirinkimas vyks po LB apylinkių suvažiavimo ir Politinės konferencijos, š.m. birželio 10-12 d. vyksiančios Washington, DC. Į suvažiavimą Washingtone iš Detroito apylinkės vyks Nijolė Zelwender, Algis ir Liūda Rugieniai, Vytas ir Rama Petruliai, Danutė Petrusevičiūtė ir Jonas Urbonas. LB Detroito apylinkės metinio susirinkimo vieta ir data bus skelbiamos artimoje ateityje. Susirinkime bus pranešimai iš LB apylinkių suvažiavimo ir Politinės konferencijos.

GRAŽI RUDŽIŲ ŠEIMOS ŠVENTĖ

Gegužės 20 dieną, sūnaus Dariaus ir marčios Margaret Rudžių namuose, susirinko šeimos nariai ir artimieji švęsti Genutės ir Algio Rudžių 40 metų vedybų sukaktį. Pokyliui vadovavusi Margaret Rudienė gražia lietuvių kalba pasveikino dalyvius ir pokylį pradėjo malda. Vyriausias sūnus Romas paaiškino, kad visi vaikai norėjo pasidžiaugti šia sukaktimi ir ją švęsti kartu su tėvelių artimais draugais bei giminėmis. Pirmą šampano taurę pakėlė už tėvelių sveikatą ir palinkėjo jiems sulaukti auksinio jubiliejaus. Giminių vardu kalbėjo Genutės brolis Juozas Orentas, o draugų — Danutė Jankienė. Genutė ir Algis Rudžiai yra aktyvūs Detroito lietuvių telkinio nariai, užauginę ir į mokslą išleidę tris sūnus ir vieną dukrą. Visi yra sukūrę savo šeimas. Genutė ir Algis džiaugiasi keturiais vaikaičiais.

VYTAS MISELIS NAUJOSE PAREIGOSE

Energetikos specialistas inž. Vytas Miselis šį mėnesį pradėjo dirbti Ogden inžinerijos kompanijoje, Southfield, Michigan. Vytas Miselis yra aktyvus Akademinio Skautų sąjūdžio narys ir dviračių sporto mėgėjas. Gyvendamas Pitsburge, Vytas palaikė ryšius ne tik su Pitsburgo lietuvių visuomene, bet aktyviai bendradarbiavo ir su Lietuvos energetikos specialistais.

lm

VASAROS SEZONO ATIDARYMAS „PILĖNUOSE"

Gausus būrys šaulių, jų draugų ir bičiulių, sekmadienį, gegužės 21 d., susirinko „Pilėnų" stovyklavietėje, arti Manchester miestelio, smagiai praleisti saulėtą popietę pavasario gamtoje. Atsilankiusieji vaišinosi lietuviškais maisto patiekalais ir maloniai pabendravo. Šeimininkavo moterų vadovė Onutė Selenienė, o barą aptarnavo šaulys Antanas Vaitiekus. Muzika visus linksmino Alfonsas Rimba. Buvo ir gausių laimikių traukimai. Švyturiečių vadas Mykolas Abarius pasveikino visus dalyvius ir kapelioną kun. Alfonsą Baboną, padėkojo visiems už pinigines aukas ir dovanas laimėjimams, už skanų maistą — Onutei Selenienei; sesėms šaulėms, dvi dienas dirbusioms prie maisto gaminimo, moterų vadovei Onutei Selenienei.

UŽDARYTA ŠV. PETRO LIETUVIŲ PARAPIJOS BAŽNYČIA

Sekmadienį, š.m. gegužės 21 d., 9 val. ryto Detroito Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje buvo aukojamos paskutinės šv. Mišios. Ateinančiais metais parapija būtų šventusi 75 metų gyvavimo sukaktį. Labai sumažėjus parapijiečių skaičiui bažnyčią tenka uždaryti. Klebonas kun. Kazimieras Butkus išeina pensijon.

Paskutines šv. Mišias koncelebravo vyskupas Bernard Harrington, klebonas kun. Kazimieras Butkus ir kun. Donald Hanchon iš St. Gabriel bažnyčios. Bažnyčia buvo pilna dabartinių ir buvusių parapijiečių, susirinkusių liudyti šį istorinį įvykį. Paskutinį kartą šioje bažnyčioje aidėjo „Pulkim ant kelių", „Jėzau, pas mane ateiki" ir „Sveika, Marija". Kun. Butkus pamoksle jautriai dėkojo parapijiečiams už talką, paramą jam ir bažnyčiai, už visus per 74 metus atliktus patarnavimus ir darbus. „Bažnyčia atliko savo pareigą ir patarnavimus parapijiečiams ir šiam rajonui. Ankstyvesnės kartos lietuviai patys statė šią bažnyčią savo darbu ir rankomis. Daug darbo, meilės ir prakaito įdėta. Darbas atliktas. dabar reikia eiti tolyn", — baigė klebonas, atsisveikindamas su visais. Vysk. Harrington,perdavęs kardinolo Adam Maida palaiminimą, žodyje prisiminė, kad beveik 75 metus ši nedidelė parapija gyvavo pergyvendama ir gerovę, ir blogus laikus. 1989 metais vyskupijai šiame rajone uždarant daug bažnyčių, nebuvo žadėta uždaryti šv. Petro bažnyčios durų. Ji gyvavo dar šešeta metų, tačiau sąlygos pareikalavo ir ją uždaryti. Vyskupas pranešė, kad Detroito arkivyskupija suteikė leidimą visus bažnyčios įrengimus — altorius, vitražus, suolus, statulas, vargonus ir kt. siųsti Lietuvon. Čia ši bažnyčia savo gyvenimą baigė, o su jos įrengimų pasiuntimu Lietuvon, ji tęs gyvavimą Alytuje statomoje bažnyčioje. Baigdamas vysk. Harrington padėkojo kun. K. Butkui už 20 metų jo tarnavimą šiai bažnyčiai ir parapijiečiams.

Po Mišių visi susirinkusieji atsisveikino su klebonu kun. K. Butkum ir vysk. Bernard Harrington. Po to parapijos salėje vyko vaišės.

Regina Juškaitė

Detroito Šv. Antano lietuvių parapijos taryba. Iš k.: I eil. — renginių vadovė Regina Juškaitė, parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas ir tarybos narė Stefanija Kaunelienė. II eil. — tarybos pirm. Algis Zaparackas, vicepirm. Robertas Boris, parapijos 75 metų jubiliejinio leidinio redaktorius Stasys Garliauskas, liturginės komisijos vedėjas ir vargonininkas muz. Stasys Sližys.
Nuotr. **R. Juškaitės**

Lietuvos Vyčių veikla

LIETUVOS VYČIŲ VIDURIO CENTRO RAJONO SUVAŽIAVIMAS IR KĖGLIAVIMO TURNYRAS

Š.m. gegužės 19-21 d. Lietuvos Vyčių 79 kuopa, veikianti Southfield, MI, prie Dievo Apvaizdos parapijos, globojo L. V. Vidurio centro rajono suvažiavimą ir kėgliavimo turnyrą. Suvažiavime dalyvavo 65 vyčiai iš 7 kuopų — iš Pennsylvanijos, Ohio ir Michigano valstijų.

Gegužės 19 d., penktadienį, vyko susipažinimo vakaras Comfort Inn viešbutyje, Farmington Hill, MI. Priėmime dalyvavo gražus būrys svečių ir vietinių vyčių.

Gegužės 20 d., šeštadienį, vyko posėdis. Prieš posėdį 79 k-pos pirmininkė Margaret Dapkus sveikino visus atvykusius, linkėjo smagios viešnagės ir sėkmės kėgliavimo turnyre. Vidurio centro rajono pirmininkė Lillian Petravičius sukalbėjo maldą ir vadovavo susirinkimui. Dvasios vadas kun. Gediminas Kijauskas negalėjo dalyvauti, bet perdavė savo sveikinimus per 25-tos k-pos pirmininką Ričardą Marks.

Sekė valdybos narių pranešimai, kuopų pranešimai ir ateities darbų svarstymai. Buvo nutarta apdovanoti buvusį vyriausį Michigan State universiteto futbolo trenerį, lietuvių kilmės George Perles, specialiu, Vidurinio centro rajono medaliu per 82-ąjį seimą, vyksiantį š.m. rugpjūčio 9-13 d. Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI. Seimo komiteto pirmininkas Tim Baibak pranešė, kad pasiruošimai seimui vyksta labai gerai. Taip pat pranešė, kad per banketą, kuris įvyks šeštadienį, rugpjūčio 12 d., vyks ir buvusiųjų Šv. Antano mokyklos klasių (nuo 1931 m. iki 1971 m., kol mokyklos durys užsidarė) suvažiavimas.

„Pagalba Lietuvai" vadovas Robertas Boris pranešė, kad per penkerius metus jau išsiųsta Lietuvon 23 talpintuvai. Jų vertė siekė daugiau 15.5 milijonų dol. Apibūdino naują projektą — siųsti visus Šv. Petro Detroito lietuvių bažnyčios įrengimus: altorius, vargonus, statulas, suolus, kryžiaus kelius ir kt. Lietuvon, Alytaus Šv. Mergelės Marijos Krikščionių pagalbos bažnyčiai, kun. Leonui Jakimavičiui. Reikia lėšų persiuntimo išlaidoms. Vyko aukų vajus prie bažnyčių — buvo surinkta 675 dol. Kreipiamės į visuomenę, kad prisidėtų prie šio istorinio L.V. projekto. Antras George Perles golfo turnyras vyks š.m. birželio 12 d., pirmadienį, Western Golf ir Country Club laukuose, Redford, MI.

Uždarymo posėdžio maldą sukalbėjo pirmininkė Lillian Petravičius. Buvo sugiedotas Lietuvos himnas.

Po pietų vyko kėgliavimo turnyras, kuriame dalyvavo 63 kėgliuotojai. Pirmą vietą laimėjo Lietuvos vyčių 79 k-pa, veikianti prie Dievo Apvaizdos bažnyčios Southfield, MI. Antrą vietą laimėjo 25 kuopa iš Clevelando ir trečią vietą laimėjo 102 k-pa iš Detroito. Vyrų grupės individualinę pirmą vietą laimėjo Chip Newberry iš Southfield, MI. Moterų pirmą vietą laimėjo Laura Farrell iš Cleveland, OH.

Vakare vyko vaišės Dievo Apvaizdos Kultūros centre, Southfield, MI. Vyko havajietiška vakaronė.

Sekmadienį, gegužės 21 d., 9 v.r. šv. Mišios buvo aukojamos Dievo Apvaizdos bažnyčioje. Buvo įneštos vyčių vėliavos. Šv. Mišios buvo aukojamos už Lietuvos Vyčius. Mišių metu vargonavo ir giedojo Vidas Neverauskas. Skaitinius skaitė Jonas Stanevičius. Šv. Mišias aukojo kleb. kun. Viktoras Krisčiūnevičius. Aukas nešė 79 k-pos pirmininkė Margaret Dapkus, 19 k-pos John Baltus ir Brian Johnson. Po šv. Mišių sugiedotas Vyčių himnas ir išneštos vėliavos.

Po Mišių parapijos mažojoje salėje vyko vaišės ir kėgliavimo turnyro laimėtojų apdovanojimai. Iždininkas Tom Bruzga pravedė programėlę. Richard Danielak išdalino kėgliavimo taures ir pinigines premijas. Buvo pranešta, kad ateinančių metų suvažiavimas ir kėgliavimo turnyras vyks Dayton, Ohio.

Laimėtojai džiaugėsi ir buvo patenkinti savo laimėjimais. Visi džiaugėsi smagiai praleidę savaitgalį draugų tarpe. Iki pasimatymo 82-jame seime, Detroite, rugpjūčio 9-13 d.

Regina Juškaitė

ŽENKLI PAGALBA

Šiais metais Lietuvos Vyčiai, remiami Catholic Medical Mission Board (New York), World Medical Relief, Inc. (Detroit) ir daugelio mūsų tautiečių, suorganizavo ir atsiuntė į Lietuvą du medicininės pagalbos talpintuvus. Tai įvairūs vaistai, ligonių slaugymo priemonės. Šios pagalbos vertė — arti du milijonai dolerių. Tokią didžiulę vertę turinčią labdarą patikėjo paskirstyti, t.y., išdalinti, Vilkaviškio vysk. Caritas organizacijai. Mes, remdamiesi siuntėjų nurodymais, talkinant Vyčių atstovui Lietuvoje A. Basiui bei medikų komisijai, išdalinome šią labadarą Lietuvos ligoninėms. Tikimės, kad labdara pasieks vargstančius žmones, dažnai neturinčius pinigų vaistų nusipirkimui (Lietuvoje vaistai brangūs).

Vilkaviškio vysk. Caritui skirtą medicininę pagalbą veltui dalina įsteigtoji Caritas vaistinė. Joje dirba savanoriai medikai savo laisvalaikiu, negaudami už šį darbą atlyginimo. Šioje vaistinėje vaistų gavo tūkstančiai vyskupijos gyventojų. Jie dėkingi Amerikos geradariams, padėjusiems ne vienam susigrąžinti sveikatą. Ypač geru žodžiu reikia paminėti Lietuvos Vyčių „Pagalba Lietuvai" vadovą R. Boris, F. Petrauską ir kitus geradarius. Tik Dievas atlygins už jų geras širdis.

Kun. D. Brogys
Vilkaviškio vysk. Caritas direktorius
Dr. E. Montvilienė
Vilkaviškio vysk. Caritas vedėja

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą			
(Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį			
oro paštu	$500.00	$250.000	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

SKUBIAI REIKALINGOS LĖŠOS YPATINGAM PROJEKTUI

Š.m. gegužės 21 d. Detroite uždarytos Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios įrengimai bus siunčiami į Lietuvą, Alytuje statomos Švč. M. Marijos Krikščionių pagalbos bažnyčiai, kurios viena koplyčių bus pavadinta Šv. Petro vardu. Šiam dideliam projektui įgyvendinti reikalinga visuomenės skubi parama aukomis persiuntimo išlaidoms, kurios sieks arti 10,000 dol. Šiam projektui pastaruosius du sekmadienius prie lietuviškų bažnyčių Detroite buvo renkamos aukos. Sekmadienį, gegužės 21 d., prie Dievo Apvaizdos parapijos iš 28 aukotojų buvo gauta 625 dol. Prie Šv. Petro parapijos 44 asmenys paaukojo 634 dol. Per praėjusius du sekmadienius „Pagalba Lietuvai" gauta 2,230 dol. iš 102 aukotojų.

„Pagalba Lietuvai" prašo visuomenę dosniai prisidėti prie šio projekto. Kiekviena auka vertinama ir laukiama. Aukas siųsti: Aid to Lithuania, Inc., c/o Robert S. Boris, 4457 Fairway Ct., Waterford, MI 48328. Tel. 1-810-682-0098. Talpintuvas su Šv. Petro bažnyčios Lietuvon siunčiamais įrengimais bus kraunamas penktadienį, gegužės 26 d.

DĖKINGI „PAGALBA LIETUVAI" ORGANIZACIJAI

Dr. G. Dolženko, Vilniaus universitetinės vaikų ligoninės vyr. gydytojas pareiškia: „Š.m. balandžio 7 d. gavome 145 dėžių labdaros siuntą. Jūsų pridėtą anketą užpildėme ir išsiuntėme. Siuntą gavome idealiai tvarkingą. Tuo pačiu Jums dėkoju, visų ligoninės gydytojų ir mūsų mažųjų pacientų vardu, už rūpestį ir begalinę globą. Medikamentai labai geri ir naudingi mūsų ligoniams. Dar kartą labai ačiū.

Dr. Juozas Drobnys, Vilniaus municipalinės greitosios pagalbos stoties vyr. gydytojas ir **Paulius Bindokas,** medikas konsultantas, rašo:

„Iš Lietuvos Vyčių gavome medikamentus, siųstus Vilniaus municipalinei greitosios pagalbos stočiai. Patvirtinimo laiškas ir padėka buvo nusiųsti Antanui Balsiui, jūsų atstovui Lietuvoje. Šia proga norim perduoti mūsų dėkingumą Jūsų organizacijai už medicininę paramą Lietuvos respublikai. Dabartinėje ekonominėje padėtyje ši parama yra ypač svarbi ir laukiama. Prašėte atsiųsti sąrašą mums būtinai reikalingų medikamentų, kad galėtume teikti aukštesnio lygio sveikatos patarnavimą vilniečiams. Neturime vaistų, reikalingų širdies veikimo pagerinimui. Visuomet galime naudoti asmeniškos apsaugos priemones — pirštines, akinius ir kt. Pirštinės, kurias gavome su ankstyvesne siunta, buvo labai geros, tik jų mažai beturime. Mums labai reikalingi mokymui manekenai, nes dabar vadovauju kursams ir jie būtų labai naudingi. Dėkojame už vertingą pagalbą".

Paruošė **Regina Juškaitė**

KAUNE BUS PAMINKLAS R. KALANTAI

Kauno architektų taryba svarstė ir patvirtino projektą paminklo, skirto 1972 metais Muzikinio teatro sodelyje susideginusio Romo Kalantos atminimui. Paminklą, kuris žymės „gyvojo fakelo" istorinę vietą, kuria skulptorius Robertas Antinis ir architektas Saulius Juškys.

(LR, 03.14)

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophtalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėt angliškai) **tel. 708-422-8260**

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v.- antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p., penkt. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba **(312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p.p., penktd. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

Dr. RAIMUNDAS RUGINIS
Chiropraktinis gydymas nuo nugaros, kaklo ir galvos skausmų
1025 Ogden Ave.
Lisle, IL 60532
Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šeštd. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

IŠEIVIJAI LIETUVOS ĮVAIZDĮ KARO METAIS KŪRĖ SSKP ir KGB

ČESLOVAS JUOZAPAITIS

Archyvuose esantys Lietuvos komunistų partijos dokumentai rodo, kaip Antrojo pasaulinio karo metais buvo stengiamasi palenkti į Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos pusę užsienyje gyvenančius lietuvius, panaudoti juos Sovietų Sąjungos interesams.

Tiems ryšiams nuolat dirigavo V. Dekanozovas — pagrindinis Lietuvos aneksijos organizatorius. Būtent V. Dekanozovas karo metais siuntinėjo direktyvas Antanui Sniečkui, Justui Paleckiui, Mečislovui Gedvilui.

Tomis direktyvomis buvo siekiama suformuoti Amerikos žemyne gyvenančių lietuvių nuomonę, jog būtina suskaldyti „reakcinių" elementų formuojamą antisovietinį frontą, siekti, kad būtų greičiau atidarytas antras frontas Europoje ir kad nugalėjus Vokietiją, Lietuva taptų Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos sudėtine dalimi.

Šiems ryšiams stiprinti Lietuvos komunistų partijos CK į Jungtines Amerikos Valstijas pasiuntė Povilą Rotomskį. Dirbdamas SSRS konsulate Niujorke, jis vykdė visas V. Dekanozovo, A. Sniečkaus, J. Paleckio ir, aišku, saugumo direktyvas. P. Rotomskio pagrindinė atrama Amerikoje — „pažangūs" lietuviai (komunistinės organizacijos).

Jau karo pradžioje, 1941 m. liepos 14 d., A. Sniečkus ir J. Paleckis išsiuntė laišką į Jungtines Amerikos Valstijas Antanui Bimbai ir Rojui Mizarai. Jame rašoma: „...norime užmegzti su Jumis bendradarbiavimo ryšius, prisidėti prie antifašistinio judėjimo sustiprinimo Amerikos lietuviuose... Labai pageidautina greit gauti informacinį laišką apie Amerikos lietuvių įvairių srovių reagavimą į dabartinę padėtį".

Atsakymas atskriejo greitai. Jame D. Šolomskas, R. Mizara ir A. Bimba rašo: „...Didžiai nudžiugome, kad užmezgėme ryšius... Tarpe Amerikos lietuvių atvirai veikia Hitlerio agentai. „Naujienos", „Keleivis", „Draugas", „Vienybė" — visa socialistų, klerikalų, tautininkų spauda nuolatos niekina Tarybų Lietuvą, jos veikėjus... hitlerininkai skelbė, kad Justas Paleckis mirė, kad Petras Cvirka, Liudas Gira ir jo sūnus sėdi Vilniuje kalėjime... kad Pijų Glavecką, Salomėją Nėrį patys bolševikai nužudė... Mums reikalinga kuo daugiausiai žinių apie Lietuvą, kad sėkmingiau vesti kovą prieš Hitlerio agentus lietuviuose Amerikoj..."

1941 m. rugpjūčio 28 d. A. Sniečkus ir Sovietų Sąjungos liaudies komisarų tarybos įgaliotinis Lietuvai N. Pozdniakovas išsiuntė raštą VKP (b) CK sekretoriui A. Ščerbakovui. Jame išdėstoma nemažai pageidavimų.

Tarp jų: „Pavesti užsienio kalbų leidyklai suformuoti lietuvių sekciją populiarios ir masinės politinės literatūros leidimui, pravesti per Visasjunginį radiją Pabaltijo respublikų visuomenės veikėjų radijo mitingą; žinant, kad Amerikoje gyvena apie 1.5 mln. lietuvių, organizuoti JAV lietuvių tarpe propagandinius renginius, siekiant greitesnio Lietuvos išvadavimo iš vokiškojo fašizmo ir konkrečios paramos suteikimo Tarybų Sąjungai, kovojant su hitlerine Vokietija. Siūloma apiforminti keletą Lietuvos žurnalistų darbui Amerikos lietuvių komunistinėje ir progresyvioje spaudoje".

Su grifu „visiškai slaptai" paruoštas „Klausimynas", skirtas Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių telkiniams.

Štai kai kurie iš tų klausimų: „JAV lietuvių kolonijų vadovaujančios figūros, trumpi biografiniai duomenys ir charakteristikos; organizacijos, kovojančios už buržuazinės Lietuvos atkūrimą, jų konkreti veikla, diplomatiniai užkulisai, vaidmuo, struktūra, partinis kryptingumas, vadovaujančių šių organizacijų sudėtis:

a) Lietuvos išvadavimo sąjungos, b) Lietuvos išvadavimo fondo, c) Lietuvos tautinės sąjungos, d) Lietuvos nacionalinio komiteto Europoje (o ypač buvusių JAV diplomatų — Žadeikio, Budrio ir kt.) veikla; kokiu būdu vadovaujantys asmenys palaiko ryšius su savo bendraminčiais Lietuvoje, kokie ryšių kanalai per neutralias šalis (Švediją, Pietų Ameriką, Ispaniją) ir bažnytinę liniją".

1941 m. rugsėjo 1 d. LKP(b) CK sekretorius A. Sniečkus ir VKP(b) CK ir SSRS liaudies komisarų tarybos įgaliotinis Lietuvai N. Pozdniakovas išsiuntė slaptą laišką SSRS liaudies komisarų tarybos pirmininko pavaduotojui V. Dekanozovui.

Jame apžvelgiama Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių veikla ir siūloma pasiųsti į Sovietų Sąjungos pasiuntinybę Amerikoje darbuotoją lietuvį, sugebantį, prisidengus kultūrine veikla, organizuoti ir koordinuoti politinę veiklą tarp JAV lietuvių. Šiam darbui rekomenduojamas Povilas Rotomskis.

1941 m. spalio 26 d. slaptoje pažymoje, adresuotoje V. Dekanozovui, J. Paleckis aptaria kontrpropagandos bei antihitlerinio bloko klausimus, siūlo plačiau panaudoti kūrybinių darbuotojų produkciją.

1942 m. vasario 16 d. slaptame laiške Nr. 49/35 J. Paleckis išdėsto jau gerokai platesnę veiklos programą — plačiau panaudoti Užsienio reikalų liaudies komisariato ir NKVD dokumentus, skirti Jungtinių Amerikos Valstijų kairiųjų lietuvių spaudai nuolatinius korespondentus: P. Cvirką, J. Marcinkevičių ir L. Girą; duoti nurodymus Sovietų Sąjungos misijai Švedijoje dėl TASS'o medžiagų publikavimo laikraštyje „Deutsche Zeitung in Ostland"; medžiagas iš Jungtinių Amerikos Valstijų spaudos plačiau panaudoti Informacijų biuro veikloje, o kopijas perduoti į NKVD; užklausti Fediušiną (generalinį konsulą Niujorke) apie JAV lietuvių veiklą, kuri buvo patikėta komandiruotam P. Rotomskiui.

P. Rotomskis 1942 m. liepos 18 d. laiške nurodo: „Imantis plėsti antihitlerinį frontą, tuojau tenka susidurti su lietuviškų antitarybinių grupių nusistatymu. Stipriausi iš jų klerikalai su „Draugu", „Amerika", „Darbininku", „Garsu", „Lietuvių žiniom" ir kt. Po jų eina vadinamieji socialistai su „Naujienom", „Keleiviu", „Naująja gadyne"; fašistai su „Vienybe", „Dirva", „Amerikos lietuviu".

Klerikalai visam lietuviškam antitarybiniam frontui duoda toną. Prie jau turėtų nemenkų jėgų jiems prisidėjo Pakštas, kun. Prunskis, kun. Barauskas, Vaičiulaitis. (...) Tie vadinamieji tremtiniai yra svarbiausias arkliukas, kuriuo klerikalai, socialistai ir fašistai jodinėja per paskutinį pusmetį. Greit tas sąrašas laikraščiuose turės baigtis, nes jau praleista apie 11,000 vardų, o iš viso sakosi turį 12,000..."

1942 m. iš Maskvos į Jungtines Amerikos Valstijas skriejo telegramos, laiškai, nuotraukų rinkiniai. Jų autoriai — M. Gedvilas, J. Žiugžda, J. Paleckis, J. Šimkus, V. Reimeris, A. Venclova, Vl. Mozūriūnas ir kiti. Visa siunčiama produkcija skirta JAV komunistinei spaudai.

1943 m. kovo 5 d. iš New Yorko P. Rotomskis į Maskvą išsiuntė JAV „reakcinių" lietuviškų organizacijų vadovų sąrašą. Jame net 55 pavardės. Štai kai kurios iš tų pavardžių su ten pateiktais apibūdinimais:

„Vytautas Abraitis — advokatas, jaunas, aktyvus.

Jonas Valaitis — buvęs laikraščio „Vienybė" redaktorius, turi pusvalandžio radijo laidą lietuvių kalba.

Juozas Vaškas — daktaras, kunigas, lietuviškojo katalikiškojo koledžo rektorius, net kelių klerikalinių organizacijų valdybos narys. Aktyvus ir įtakingas.

Vladas Vencius — medicinos daktaras, fašistas, smetoninininkas, Nacionalistų sąjungos (tautininkų) pirmininkas. Gyvena Bruklyne. Pas jį dažnai lankosi Smetona, Tūbelienė.

Martynas Gudelis — Lietuvoje buvo eseras. Po pasikėsinimo prieš Voldemarą pabėgo į užsienį. Dalyvavo Ispanijos pilietiniame kare, aktyviai ten dalyvaudamas anarchistinių organizacijų veikloje. Vėliau susidėjo su trockistais. Dabar dirba „Naujienų" laikraščio redakcijoje.

Juozas Karalius — aktyvus ir įtakingas kunigas, kunigų susivienijimo pirmininkas, kitų klerikalinių organizacijų valdybos narys.

Antanas Maceika — visų lietuviškųjų reakcinių organizacijų Baltimorėje pirmininkas. Visų partijų iškeltas kandidatu į miesto mero postą.

Stasys Michelsonas — socialistas, redaktorius ir leidėjas pačio purviniausio antitarybinio laikraščio „Keleivis".

Kitame P. Rotomskio į Maskvą išsiųstame aktyviausių lietuvių veikėjų sąraše — dar 32 pavardės su trumpomis charakteristikomis. Tarp jų:

„Pakštas Kazys — profesorius, pati aktyviausia figūra reakcinėse organizacijose, Lietuvos tautinės tarybos gen. sekretorius, JAV lietuvių kultūros instituto vadovas, eilės brošiūrų autorius.

Vaičiulaitis Antanas — rašytojas, katalikas. Iki karo dirbo pasiuntinybėje, atrodo, Romoje. Aktyvus katalikiškos spaudos bendradarbis, laikraščio „Studentų žodis" redaktorius, dėsto prancūzų kalbą lietuvių klerikalų koledže. Lietuvos nacionalinės tarybos narys.

Vileišis Petras — daktaras, katalikas, buvo diplomatinio korpuso sudėtyje (neprisimenu kokioje šalyje). JAV kalba mitinguose ir per radiją apie bolševikų žvėriškumus Lietuvoje, aktyvus Lietuvos nacionalinės tarybos narys, jos vicepirmininkas.

Devenis Mykolas — medicinos daktaras. 1942 m. rugsėjo 9 d. grįžo iš sovietinės tremties. Daug rašo apie ištremtųjų baisią būklę, paskelbė ilgą žuvusiųjų sąrašą, aktyviai dalyvauja reakcinėse organizacijose."

1943 m. gruodžio 24 d. P. Rotomskis M. Gedvilui rašo apie „Lietuvių demokratų suvažiavimą", vykusį Niujorke gruodžio 18-19 dienomis.

(Nukelta į 4 psl.)

Baltijos ir Amerikos klinikos Vilniuje bendros Lietuvos ir JAV įmonės steigėjai (iš kairės) gyd. Saulius Špokevičius ir dr. Kenneth M. Leavitt, dalyvavę „Pagalba Lietuvai" konferencijoje gegužės 13-14 d. Čikagoje.
Nuotr. G. Valentukonio

Danutė Bindokienė

Mielas svečias, gaila varškės

Tokia jau nepakeičiama politikų taisyklė: prieš rinkimus pažadėti krašto gyventojams labai daug, kad sugundytų už juos balsuoti; po rinkimų viskas paprastai grįžta į senąsias vėžes ir gyvenimas nedaug pasikeičia. Vienas mėgstamiausių „arkliukų", kuriuo jojama į laimėjimą rinkimų metu, Amerikoje yra valstybinio biudžeto išlyginimas, panaikinant nuolat augantį deficitą. O jis auga „kaip ant mielių" ir numatoma, kad iki 2002 metų sieks 400 bil. dolerių. Abi pagrindinės JAV politinės partijos sutinka, kad būtų gera subalansuoti valstybinį biudžetą, išbristi iš skolų, bet, žinoma, panaudojant kažkokią magišką formulę ir nenuskriaudžiant nei vienos gyventojų grupės.

Kalbas apie valstybinio deficito pašalinimą ir subalansuotą biudžetą JAV balsuotojai girdi daugiau kaip 30 metų ir niekas per daug nesistebi, jeigu po rinkimų, vėl įsigalioja posakis: „pažadėsi — patiešysi..." Tačiau po paskutinių rinkimų, Respublikonų partijai laimėjus daugumą Senate ir Atstovų rūmuose, pradėta šį opų klausimą rimtai svarstyti. Tai galima spręsti ir iš Demokratų partijos opozicijos, stengiantis įtikinti krašto gyventojus, kad bet koks biudžeto subalansavimas bus padarytas vargšų sąskaiton, atėmus pašalpas, sveikatos apdraudos dalį, apkarpant švietimo programas, vyresniųjų socialinę apdraudą. Laimėtojais taptų tik turtingieji, kuriems numatomos lengvatos, mokant federalinius mokesčius.

Gegužės mėnesiui riedant prie pabaigos, Respublikonų partija pirmą kartą nustatė datą, iki kurios, jeigu numatytus projektus pavyks įgyvendinti, valstybinis biudžetas bus gražiausiai subalansuotas. Data: 2002 metai. Vadinasi, per maždaug septynerius ateinančius metus bus „nukirsta" apie 1.4 tril. dolerių išlaidų, panaikinant bent 284 valstybines agentūras ir iki tol veikusias programas. Nors Senato ir Kongreso planas šiek tiek skiriasi, bet iš esmės norima pasiekti tuos pačius rezultatus iki tų pačių metų. Senato siūlomas planas iki 2002 m. sutaupytų Amerikai 961 bil. dolerių, o Atstovų rūmų — 1.4 tril. dol., iš kurių 340 bil. dol. būtų panaudota sumažinti gyventojų federalinius mokesčius.

Apkarpymai numatyti sveikatos apdraudos (Medicare ir Medicaid) vyresniesiems, pašalpos vargšams, valstybinių įstaigų tarnautojų pensijoms, tarptautinėms pagalbos programoms, švietimui, ypač pakeliant pašalpas gaunančių neturtingųjų darbingumą, susisiekimui, žemės ūkiui, erdvių ir apskritai moksliniams tyrinėjimams, teisėsaugai bei teisėtvarkai, gamtinių išteklių apsaugai ir t.t.

Didžiausias kąsnis turėtų būti „iškąstas" iš „Medicare". Manoma, kad apie 40 milijonų JAV vyresniųjų gyventojų, kurie šia programa labiausia remiasi, pajustų trūkumus. Prieš „Medicare" sumažinimus pasiruošę kovoti ne tik vyresnieji, bet daugelis ligoninių bei gydytojų, nes ir jie tiesiogiai pajustų pajamų sumažėjimą. Kai pernai prez. Bill Clinton mėgino prastumti viso krašto sveikatos apsaugos pertvarkymo programą, respublikonams pavyko įtikinti balsuotojus, kad pagal tą planą niekam nebus leidžiam pasirinkti savo gydytojo ar gydymo, todėl sveikatingumo reikalai labai nukentės. Dabar, be abejo, besiteisinančiųjų pusėje atsidursią respublikonai, o demokratai bandys imtis visų priemonių, kad „vyresniųjų gyventojų sveikata būtų apsaugota".

Savo ruožtu demokratai sutinka su pasiūlyta data ir norėtų, kad valstybinis biudžetas būtų subalansuotas iki 2002 m., tačiau jie siūlo nejudinti švietimo ir sveikatos apdraudos, o apkrauti mokesčiais turtuolius. Nepaisant opozicijos ir būsimų protestų iš įvairių krašto gyventojų grupuočių bei organizacijų, respublikonai stengiasi įrodyti balsuotojams, kad jie savo priešrinkiminių pažadų tvirtai laikosi. Nors „operacija" būsianti kai kam ir skausminga, bet ilgainiui valstybė atsistos ant lygesnio kelio ir nebereikės rūpintis vis kylančiu deficitu. Svarbu balsuotojų per daug nesuerzinti, kad 1996 metais būsiančiuose rinkimuose Respublikonų partija vėl nebūtų nustumta į antraeilę vietą.

KARININKAS LEMTIES SIAUTĖJIME

ATSIMINIMAI

Dim. mjr. JUOZAS KRAKAUSKAS

15

Turtą padėjo nešti sanitaras ir greit pasitraukėm į mano ir daktaro kambarius. Gėrėm arbatą sykiu. Ragavom po truputį visko. Dabar aš vėl jam pasisiūliau priminti Horacijaus „Paminklą", bet jis atsisakė. Valgėm drauge. Šio turto ilgai mums užteko. Iš lagerio sandėlio jis parūpino geresnius rūbus, apavą. Sveikata ir išvaizda pagerėjo. Darbų vykdytojas jau seniai reikalavo, kad mane išsiųstų į akmens skaldyklą, bet daktaras — ne.

Metai greit prabėgo, ir atėjo įsakymas — išvežti į Vorkutos (amžino įšalo žemę) anglies šachtas.

Su daktaru atsisveikindamas padėkojau už pagalbą ir globą, nes jei ne jis, aš jau seniai būčiau durtuvu perdurta krūtine užkastas „Savo noru mirusių" kapuose.

Į „Kalnelį" — (drausmės lagerį) atvežė žiemą, išvežė tokiu pat laiku. Ar ilgas traukinio sąstatas, nemačiau, veždavo tik nakties metu, medinių plaktukų „muzika" skambėjo beveik be pertraukos. Mano treji namai buvo taigos juostoj. Dabar reikia dar pervažiuoti pereinamąją zoną — Intos, Pečioros ir kitas vietoves ir miestus, kur jau aiškiai medžių mažėja, pagaliau visai išnyksta. Aplinkui tik nedideli krūmai — tundra. Tai čia prasideda jau amžino įšalo žemė. O kodėl amžino įšalo? Todėl, kad vasarą žemė giliausiai atšyla iki 30 cm, o giliau — amžinas įšalas. Tundra — krūmai, kiek vasarą užauga, tiek žiemą nušąla.

Į Vorkutos miestą atvežė naktį. Tuo laiku, kada mes patekom į šį „rojaus" kampelį, saulė 1-1.5 mėn. neužtekėdavo. Kada pakildavo pūgos, tai ir geriausiam muzikantui ši simfonija nelabai patiktų.

Išlaipinę iš vagonų ir greit į sunkvežimius (nedengtus) sutupdę, skubėjo iki „ryto" būti vietoj. Žinojom, kad veža į pragarą, bet į kokį — nežinojom.

Pagaliau mašinos sustojo prie apšviestų vartų, ant kurių rusiškai buvo užrašyta: „Sąžiningu darbu išpirksite savo kaltes". Šaltukas jau gerokai spaudžia. Mes nenustovime vietoje, šokinėjam. „Angelam sargam" nesvarbu, jie su gerais kailiniais. Tikrina iki „baltų" baltinių.

Priėmimas — tikrinimas tęsiasi ilgai. Turi pasakyti vardą, pavardę ir str. 58a ir kt., kokia bausmė, kiek tremties. Po to tave perveda į vidų — tik į kitą spygliuotos tvoros pusę. Baigę tikrinti, priimti, veda į barakus, nors sušalę ir nevalgę, bet laimingi — po stogu ir dar šiek tiek šilumos.

Barake norėjo mus „tikrinti" kiti „gaivalai" — vagys, bet, gavę į „ragus", aprimo. Tai kur gi pagaliau patekom? Geroj vietoj, 29-os šachtos lagery. Nauja šachta, blogai įrengta, vėliau pamatysim, kad tikra mėsmalė.

Rytojaus rytą — sveikatos tikrinimas, kam dirbti žemės darbuose, o kam į šachtą. Komisijoj — du gydytojai. Vienas iš jų — pažįstamas, XIX laidos PLP Karo mokyklos karininkas, ltn. Vytautas Stonys.

Greit atsistojau į Vytauto eilę. Jis perspėja: „Nepažįstami". Aš! „Supratau". Ir — rusiškai apie ligas ir negalias. Pirmos kategorijos darbininką pusmečiui išgelbsti mane nuo šachtos. Dirbu paviršiuj, šalty, darbas sunkus. Mūsų brigada leidžia į šachtą stiprinimo medžiagą: rąstus, storas lentas. Dažnai esti viskas apsnigta, apšalę, slidu. Mediena sunki ir stora, nes šachtoj iš viršaus akmenų spaudimas toks didelis, kad stačias 20 cm diametro rąstas lūžta, kaip degtukas. Iš rąstų šachtininkai stato glaustą (vienas prie kito) tvorą. Virš rąstų užkiša storą lentą — tai stiprinimo pavyzdys. Bet aiškiau bus toliau.

Po komisijų dažnai susitinku gyd. Vyt. Stonį. Kaip rašiau, jis pusmetį išgelbėjo nuo šachtos. Žiema prabėgo laimingai, bet sunkiai, labai sunkiai. Tundros juostoj pavasaris labai trumpas. Ilgesnė vasara, o ilgiausia žiema (10 mėn. žiema, kiti — pavasaris, vasara ir ruduo).

Miško sandėly dirbdamas, iš valdžios gavau pasiūlymą perimti vadovavimą brigadai, kurioje dirbau. Turbūt kažkas mane „įvertino". Jei brigadoje būtų dirbę tik politiniai kaliniai, būčiau sutikęs.

Po šaltos ir net labai šaltos žiemos greit sužaliavo tundra (amžini Šiaurės krūmai). Kalnys, kaip tas šiaurės tundrų krūmelis, jei tik geresnės gyvenimo sąlygos — greit atgyja.

Dirbame ne 8 val., bet kiek reikia šachtai, o į lagerį veda jau šlitinėjančius. Einame susikabinę už parankių. Tam, kas kojeles vos velka — gerai, bet tiem, kurie vos besivelkantį velka — prastai.

Vasara miela ir Vorkutoj, tačiau ne Lietuvos vasara. Ruduo man buvo lemtingas. Nors komisijos metu atsistojau prie V. Stonio, bet mane tikrint paėmė kitas gydytojas ir... į šachtą.

Galvojau visaip: leistis (liftu) į šachtą ar nesileist. Leisies — gerai, nesilcisi — uždės „apyrankes" (geležinius pančius — taip vadino mūsų seneliai) ir 8-9 val. stovėsi toje patalpoj, iš kurios leidžiasi, šaldamas ir taip kasdien, iki nuspręsi leistis. Mano sprendimas buvo trumpas — leistis.

Prieš leidžiantis į šachtą (akmens anglies kasyklą), kiekvienas gauna lempą. Gavau ir aš — butelį. Tokios formos lempa ir visada ją reikia nešioti už ąselės rankoj. Kasdamas anglį pastatai, pargriūva ir vėl statai... Vėliau gaudavom lempą, tvirtinamą prie šalmo. Ta patogi ir šviečia ten, kur galvą pasuki. Į šachtą leidžiamės 300-400 m. Kada akumuliatorius išsieikvoja — lempa užgęsta. Amžina tamsa, kaip Dantės pragare.

Lįsdamas į šachtą, iš dispečerio gauni asmens numerį. Po darbo, išeidamas iš šachtos, numerį atiduodi. Jei po darbo numerio dispečeris negavo, o jo vietoje tik pavardė — prasideda kalinio paieškos. „Prapuolusį" dažniausia randa naujoji pamaina po anglimis, jau nekvėpuojantį.

Esu gimęs po laiminga žvaigžde. Bet mano žvaigždelė šiek tiek pritemo — susižalojau abi kojas. Ligoninėj sugipsavo. Bet ramentų — nė žingsnio. Taip „ilsėjausi" apie mėnesį. Pagaliau gydytojai pasakė, kad aš sveikas ir turėjau būti sveikas. Jie mokyti — daugiau žinojo. O man vaikščiot buvo kankynė.

Jei ne šachtininkas skaitys šiuos mano sakinius, pagalvos, kad aš apie šachtą kalbu, kaip apie bulvių duobę: įlipai, prisisėmei bulvių ir išlipai.

Sunkiau buvo: kai mane prislėgė anglis, ir bendradarbiai ištraukė jau žiopčiojantį. Greit pakėlė į paviršių ir — į medpunktą, o iš ten su sargybinu — į lagerio ligoninę. „Gydytojas" apžiūrės. Pasakė: „Nieko baisaus, pagulėsi savaitę ir pasveiksi". Kad šonkauliai „žiūri" ne į tą pusę — nepastebėjo. Ligoninėj nors ir skauda, bet gerai: šilta, gausi savo davinį sriubos, avižinės košės ir 300 gr duonos. Vaistų jokių, nes gydytojas, nežinodamas kokiais vaistais gydyti, pakenktų ligoniui. Jei ligonis jau miršta, gydytojas jam nekenkia, dažniausiai neturi kuo.

Tokiu metodu gydant, kai už langų yra 50 laipsnių šalčio (pagal Celsijų), ligoniai greit pasveiksta. Man buvo pasakyta, kad, savaitei praėjus, būsiu sveikas. Atspėjo. Ir štai: „Susirink savo daiktus ir ženk į baraką".

(Bus daugiau)

SVARBUS IŠEIVIJOS LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMAS VILNIUJE

JURGIS JANUŠAITIS

Š. m. gegužės 28 - birželio 3 d. Vilniuje įvyks svarbus išeivijos lietuvių suvažiavimas. Jam vadovauja Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas dr. Kazys Bobelis ir Žmogaus bei piliečio teisių ir tautybių reikalų komiteto narys R. Markauskas. Iš gautos informacijos matyti, kad suvažiavime dalyvaus dvi komisijos: Išeivijos ir Seimo bei Pilietybės. Neaišku, kokias problemas tos komisijos spręs, tačiau, atrodo, kad Pilietybės komisija svarstys užsienio lietuviams svarbias pilietybės problemas, o Išeivijos ir Seimo komisija ieškos būdų, kaip sėkmingiau koordinuoti išeivijos veiklą.

„Pilietybės" komisijoje vicepirmininko pareigas eina PLB valdybos vicepirmininkas Rimas Česonis. Jis PLB valdybai ir atstovaus minėtose komisijose. Tad, šiam suvažiavimui artėjant, mintimis dalinamės su Pilietybės komisijos vicepirmininku Rimu Česoniu.

— PLB Valdybos didelių pastangų dėka Lietuvos Respublikos prezidentas dekretu sudarė specialią komisiją užsienio lietuvių pilietybės klausimams. S··· ··kite koks gi tos komisijos ··kslas?

— Į klausimą, koks yra pagrindinis komisijos tikslas, leiskite atsakyti prezidento žodžiais, jo paskelbtame dekrete: „atsižvelgdamas į PLB kreipimąsi, sudarau šią komisiją Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo pataisų projektui parengti". Žodžiu, komisijos uždavinys yra parengti tokias pilietybės įstatymo pataisas, kuriose atspindėtų už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių siekis — Lietuvos pilietybė turi būti pripažinta kiekvienam, užsienyje gyvenančiam lietuviui, be jokių komplikuotų „atstatymo" procedūrų, be jokių ypatingų „biurokratizmo kryžiaus kelių".

— Ar komisija darbą jau pradėjo?

— Per paskutiniuosius porą mėnesių komisijos nariai buvo paprašyti peržiūrėti visus pilietybės įstatymo straipsnius, taip pat pilietybės įstatymo įgyvendinimo tvarkos nuostatus ir pateikti savo pataisas bei nuomones minėto suvažiavimo Vilniuje, Pilietybės komisijos svarstybose, gegužės 29 - birželio 1 d. Tam pasiruošta.

— Jūsų nuomonė apie dabar veikiantį Pilietybės įstatymą?

— Kad lengviau būtų suprasti, kodėl daug užsienio lietuvių nėra patenkinti dabartiniu įstatymu, noriu pacituoti šią vėliausią pataisą, priimtą 1993 m. gruodžio 7 d.: „Lietuvių kilmės asmenys, prieš 1940 m. turėję LR pilietybę, ir jų vaikai, taip pat kiti asmenys, iki 1940 m. birželio 15 d. turėję LR pilietybę, jei jie nėra repatrijavę iš Lietuvos ir nuo 1940 m. birželio 15 d. iki 1990 m. kovo 11 d. pasitraukę iš Lietuvos, gyvenantys kitose valstybėse, LR pilietybę atstato, raštu pareiškę LR vidaus reikalų ministerijai ar LR diplomatinėms įstaigoms užsienyje, kad jie yra LR piliečiai ir pateikę patvirtinančius įrodymus. Jiems netaikomos šio straipsnio pirmosios dalies ir Pilietybės įstatymo I straipsnio I punkto išlygos. (Šis sakinys konstatuoja, kad jiems nereikia atsisakyti įgytos kitos valstybės pilietybės).

Kodėl tik „vaikai", galėtų būti įjungti ir vaikaičiai? Kas tie „kiti asmenys"? Kodėl reikia spėlioti? Kodėl diskriminuoti „repatriantus"? Kuo jie skyrėsi nuo tų lietuvių, kurie, sakykim nelegaliai pabėgo į Vokietiją? Ar tik tuo, kad vieni bėgo su dokumentais, o kiti be?

O kaip su tais lietuviais, kurie pasitraukė iš Lietuvos prieš 1940 m. birželio 15-tą? Ar tuo nenurašysim daugybę Pietų Amerikos lietuvių? Ar žodis „atstato" nėra užgaunantis užsienio patriotui lietuviui? Raštu pareikšti prašymą automatiškai sukelia problemų Australijos lietuviams, nes jie tokiu būdu automatiškai gali prarasti Australijos pilietybę. Ką reiškia „pateikę patvirtinančius įrodymus". Ar tai čia neprasideda „kryžiaus keliai"? Bandysiu pakviesti į komisijos posėdį buvusį „Dirvos" redaktorių Balį Gaidžiūną, kuris yra šitaip išsitaręs apie Lietuvos biurokratus: „Grįžęs atgavau pilietybę. Bet priregistruoti žada tik po metų. Tad negaliu nei turto turėt ir šis butas ir telefonas svetimu vardu, nei balsuoti. Tai koks gi aš pilietis"?

— Ar komisija ilgai posėdžiaus?

— Esu nuomonės, kad vienos savaitės posėdžiams neužteks. Mums dar reikės kartą susitikti Vilniuje, prieš įteikiant galutinį pataisų projektą prezidentui 1995 m. rugsėjo 1 d.

— Ar turite vilties, kad Lietuvos Seimas į komisijos siūlymus atsižvelgs ir šiame darbe pasieksite laimėjimų?

— Kadangi komisijos sudėtyje yra 2 Seimo nariai, vienas jų mums palankus, šios komisijos pirmininkas, o taip pat Seimo žmogaus ir piliečių teisių bei tautybių reikalų komiteto pirmininkas R. Markauskas. Kitas — žinomas pilietybės įstatymų pataisų oponentas V. Petrauskas, tai tikiu, kad, jeigu jiems pavyks suderinti savo nuomones jeigu ir mes — užsieniečiai — nepamiršime savo kraštų lietuvių pageidavimų ir laikysimės ryžtingai, aš manau mes paruošime tobulą pilietybės įstatymo pataisą, Seimas po gal ilgų debatų priims.

— Kokie Jūsų komisijos santykiai su Seimu?

— Negaliu kalbėti už kitus komisijos narius, bet mano, kaip PLB valdybos vicepirmininko, yra korektiški ir malonūs. Prezidentas A. Brazauskas ne kartą yra užsiminęs apie Pilietybės įstatymo netobulumą užsienio lietuvių atžvilgiu ir nemažas Seimo narių skaičius yra mums palankūs.

— Kokios Jūsų komisijos darbo sąlygos bus Vilniuje?

— Posėdžių metu būsime apgyvendinti „Draugystės" viešbutyje. Yra suplanuoti susitikimai su Seimo pirmininku, premjeru ir prezidentu. Visi susitikimai daugiausia vyks Seimo rūmuose. Visą komisijos narių išlaikymą padengia Lietuva. visas kitas išlaidas dengs PLB, Kraštų valdybos ir atskiri nariai.

— Dėkojame už pareikštas mintis, linkime darbingų posėdžių ir kuo geriausių rezultatų užsienio lietuviams.

St. Petersburg, FL, veikliosios lietuvės. Iš kairės: sol. Roma Mastienė, Aldona Šulaitienė, Janina Gerdvilienė — Lietuvių fondo įgaliotinė, ir Marytė Miklienė.

I. LUKOŠEVIČIENEI — GARBĖS PROFESORĖS VARDAS

Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerija nusprendė įkurti Paliatyviosios medicinos draugiją, kuri teiktų medicininę bei moralinę paramą laukiantiems mirties. Posėdyje dalyvavusi pagrindinės pranešimo autorė, socialinių mokslų magistrė iš Toronto (Canada) Irena Lukoševičienė gausiai susirinkusiai auditorijai kalbėjo apie medikų ir artimųjų bendravimą su mirties laukiančiu ligoniu, apie žmogaus pasirengimą ramiai mirčiai ir artimųjų išgyvenimus.

I. Lukoševičienė sakė, kad įkūrus Paliatyviosios medicinos draugiją, nepriklausomą nuo valstybinių struktūrų, bus galima labai daug kam ir nuoširdžiai padėti paskutinę gyvenimo valandą. Svarbu, kad ta idėja plistų: kurtųsi paliatyviosios medicinos skyriai ligoninėse ir bent didžiuosiuose miestuose bei rajonuose būtų steigiami slaugos namai nepagydomiems ligoniams ar seniems vienišiems.

Irena Lukoševičienė, turinti 37 metų socialinio darbo patirtį, nuo pat Nepriklausomybės atgavimo vis skuba į Lietuvą: šis — jau aštuntas kartas. Nuo 1990 m. jau 18 mėnesių skaito paskaitas Kauno medicinos akademijoje, Vytauto Didžiojo universitete, susitinka su mokytojų ir medikų auditorijomis. Neatsitiktinai tad ir KMA įsteigta Slaugos ir socialinės rūpybos katedra. Neseniai Lietuvą pasiekė ir I. Lukoševičienės knygelė „Gyvenimo ciklai", kurioje autorė pasidalijo savo mokslo ir darbo patirtimi.

Gegužės 10 d. Kauno Medicinos akademijoje Irenai Lukoševičienei buvo suteiktas garbės profesorės vardas.

Prieš porą metų Lietuvos Žemės ūkio akademija garbės daktaro vardą yra suteikusi Petrui Lukoševičiui, kuris taip pat nuo pat Lietuvos valstybingumo atkūrimo pradžios rūpinasi žemdirbių likimu.

Petras Lukoševičius, Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos įgaliotas, prieš trejetą metų Vilniuje, Seimo rūmuose, įkūrė PLB atstovybę, per kurią likimų išblaškyti lietuviai palaiko ryšius su Tėvyne.

(LA, 05.11)

IŠEIVIJAI LIETUVOS ĮVAIZDĮ KŪRĖ...

(Atkelta iš 3 psl.)

Nurodoma, jog suvažiavimą paruošė R. Mizara su savo artimiausiais pagalbininkais: M. Šolomsku, J. Gasiūnu, K. Petrikiene, K. Stanislovaitiene.

Svarstant suvažiavimo rezoliuciją, A. Bimbai ir A. Mizarai iškilo abejonių: „... ar reikia rezoliucijoje pabrėžti, kad suvažiavimas pasisako už tarybų Lietuvą? Jie bandė įrodyti, kad taktiniais sumetimais geriau pasisakyti už laisvą Lietuvą. „Aš, žinoma, — rašo . Rotomskis, — primygtinai tvirtinau, jog būtina pasisakyti už tarybų Lietuvą, nes laisvosios Lietuvos lozungas dabartiniu metu yra nepakankamai aiškus, nes už jo slypi mūsų priešai".

1943 metais J. Paleckis per radiją kreipėsi į Amerikos lietuvius, ragindamas susivienyti bendrai kovai prieš fašizmą, ypač akcentuodamas: „Galutinai išsklaidykite nuodus melagingo ir šmeižto propagandos prieš Tarybų Lietuvą ir Tarybų Sąjungą, kuriuos taip apsčiai paskleidė Amerikos lietuvių tarpe įvairūs fašistų agentai. Demaskuokite šių šmeižtų platintojus".

1943 m. liepos 21 d. J. Žiugždos parengtame „Atsišaukime į Amerikos lietuvius" atvirai ir jau be diplomatijos sakoma: „...išvaduoti lietuvių tautą iš vokiškosios vergovės ir atstatyti Tarybų Lietuvą. Šalin siaurų egoistinių reikalų reiškėjus ir išdavikus iš lietuvių tautos tarpo!"

Vien 1943 m. rugsėjo-spalio mėnesiais į Jungtinėse Amerikos Valstijose išeinantį dienraštį „Laisvė" buvo išsiųstos iš viso net 48 publikacijos.

Be žinomų rašytojų ir menininkų, šiame laikraštyje buvo spausdinamos J. Laurinaičio, J. Narkevičiūtės, V. Rudmino, P. Pakarklio, Barkausko, A. Liepsnonio, J. Vaišnoro, P. Ulevičiaus, I. Povilavičiūtės ir kitų publikacijos.

Archyvuose esantys dokumentai rodo ir kitus JAV lietuvių veiklos aspektus.

Antai 1943 m. „Brooklyno ir Greatnecko mezgėjos pradžioje vasario mėnesio išsiuntė lietuvių daliniams Raudonojoje Armijoje 290 kavalkų megztinių, 88 poras kojinių, 71 svederį su rankovėmis, 47 svederius be rankovių, 62 šalikus, 12 porų pirštinių".

„Bostone surinkta aukų apie 2,600 JAV dolerių. Jie perka tris sanitarinius automobilius. Vorčesteryje sudėta 370 dolerių, Brukline — 1,200 dolerių. Čia buvo renkamos aukos Botkino ligoninei paremti. Lietuviai pasiryžo surinkti 5,000 dolerių".

Lietuvė Kalvaitienė iš Maspeto nunėrė per 50 megztinių. „Laisvė" išspausdino jos portretą ir parašė: „Ji muša Hitlerį su virbalais".

Kitame dokumente sakoma, kad Ročesterio lietuvės numezgė 314 megztinių be rankovių, 67 ilgom rankovėm, 76 poras pirštinių, 76 šalikus bei 898 įvarius kitus mezginius.

(Straipsnį ištisai perspausdiname iš „Lietuvos ryto", š.m. gegužės 5 d.)

„Pagalba Lietuvai" konferencijoje gegužės 13-14 d. Čikagoje susitiko „Bridges" žurnalo bendradarbės Jeanne Dorr (kairėje) iš Philadelphia, PA, ir Ramunė Kubiliūtė, Chicago, IL.

Nuotr. G. Valentukonio

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komercinės siuntos pagal susitarimą.
Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui.
MAISTO SIUNTINIAI nuo **$29.-** iki **$98.-**

Aukštos kokybės maisto produktai

Du patys populiariausi, tai šventinis už **$39.-** ir **55 svarų** įvairaus maisto už **$98.-**

$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, alicjus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, alicjus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukštenti), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. **55 svarai** arba 25 kg.

Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją.
Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.
Dirbame nuo 1987 m.
TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453

BALYS BUDRAITIS

Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:

BUDRAIČIUI

Bus. 708-499-7000 Res. 312-778-3971
Fax. 708-499-7006 Pager 312-308-0307

McHenry, 90 min. į šiaurės vakarus nuo Chicagos parduodama vasarvietė saloje; 53 pėdos pakrantės; ramu; 30 pėdų lieptas; namas didelis, 3 mieg., 1½ vonios kamb.; rytų pusėj virtuvė, vakarų pusėj atvira veranda; 20 pėdų pantoninis laivelis. **$149,900. Kreiptis 312-751-1363. Kalbėti angliškai.**

FOR RENT

CAPE COD, HYANNIS
Išnuomojamas didelis butas vasarai; 3 mieg., virtuvė. Netoli jūros. **Kreiptis: 508-771-5050**

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Dackys
Tel. 585-6624

J K S CONSTRUCTION
„Shingle" stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.**

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **MLS** kompiuteriųir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21
KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer.** Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

HELP WANTED

JANITORS NEEDED
Janitorial Company looking for men & women to clean office buildings in the North & Northwest Suburbs Part time evenings. For more info call:
1-800-244-9675.

IEŠKO DARBO

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Skambinti:
tel. **(609) 654-2997**

Many happy returns.

Take Stock in America U.S. SAVINGS BONDS
A public service of this newspaper

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

MALDA LIETUVAI. Lietuviškų nuotraukų albumas, lietuvių, anglų, vokiečių kalbomis. Juozas Polis. 175 psl. $14.00

PABŪK, VARNĖNE, SVEČIUOSE. Naujausia Jono Minelgos eilėraščių knyga. 64 psl. . $5.00

KALBĖKIME LIETUVIŠKAI. Paveiksluotas vadovėlis vaikams mokintis lietuvių kalbą. Nijolė Mackevičienė. 88 psl. $5.00

ABECĖLĖ. Dang. Stončiūtė-Kuolienė. 55 psl.. $5.00

BALTOSIOS PELYTĖS KELIONĖ Į MĖNULĮ. Apysaka. Danutė Bindokienė. 63 psl. ... $6.00

MANO ŽODYNAS. Didelio formato lietuvių-anglų kalbomis. Richard Scarry. 92 psl. $20.00

LIETUVIŲ PERIODIKA VAKARŲ EUROPOJE 1944-1952. J. P. Palukaitis. 287 psl. ... $20.00

ČIURLIONIS: Painter and composer. Stasys Goštautas. 558 psl. $25.00

ŠV. MIŠIŲ GIESMĖS. Vincas Mamaitis. 22 psl. $2.00

MANO KRYŽIAUS KELIŲ ODISĖJA. Sibiran tremtinio atsiminimai. Povilas Šilas. 320 psl. $8.00

KAZIMIERAS PALČIAUSKAS 1941-1944 KAUNE. Ant. Dundzila. 96 psl. $4.00

KAZYS BIZAUSKAS. II d. Monografija. Redagavo Pranas Zunde. 430 psl. $12.00

NUO DUSIOS IKI TIBERIO. III d. Atsiminimai. Ladas Tulaba. 391 psl. $10.00

ŽEMAITĖ AMERIKOJE. Disertacija. Dalia Noreikaitė-Kučėnas Ph. D. 167 psl. $20.00

LAIŠKAI MYLIMOSIOMS. Daumantas. 247 psl. $12.00

SAULĖGRĄŽŲ TVANAS. Apsakymai. Nij. Jankutė. 192 psl. $7.00

AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDA 1874-1910. Vacl. Biržiška. Red. St. Vaškelienė. 280 psl. .. $10.00

Pastaba. Užsakant knygą paštu, pinigų nesiųsti. Sumokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pažymėta knygos kaina ir pasiuntimo išlaidos. Illinois gyventojams pridedama State Sale tax 8.75% nuo knygos kainos.

MIELAŠIRDINGA ŽEMAITĖ

HENRIKAS KUDREIKIS

Beldžiasi žemaitė Janina Navickaitė į valdžios vyrų, inteligentų duris, ji tokia „trenkta" ir įkyri. Niekas negirdi. Ponai ramiai geria kavą, filosofuoja, o tuo metu po tais pačiais namais kanalizacijos vamzdžiuose guli žmonės.

Janina Navickaitė gimė netoli Plungės esančiame Nugarių malūne. Ji dirba „Carite", rūpinasi valkatomis, alkoholikais, negerbtinu visuomenės sluoksniu. 1993 m. spalio mėn. Janina suorganizavo Vilniaus geležinkelio stotyje Vargdienių konferenciją, kurios „egzotiški" dalyviai sukėlė didelį žurnalistų susidomėjimą. Akciją rėmė savaitraštis „Amžius", apsilankė ir rašytojas Kazys Saja, prisipažindamas, kad ir jis yra ubago vaikas.

Iš pasikalbėjimo „Žemaičių saulutėje" su Kristina Paulauskaite matosi, kad Janina turėjo gerą darbą, dirbo kopijavimo technike spaudos grupėje, nes čia gerai mokėdavo. Prasidėjo pornografija. Ją siųsdavo į Rusiją, paskui pasklido ir Lietuvos kioskuose. Nuo to darbo jai pradėjo darytis bloga.

Toliau ji kalba: „Mečiau viską ir su draugais susibūrėme kapinėse. Tai pabėgimas nuo siaubingos visuomenės. Vėliau tapau gatvių šlavėja. Pamačiusi gatvių gyvenimo klaikumą, stojau į „Caritą", bet ten buvo tokia nuostata — neaptarnauti valkatų ir alkoholikų — tik gerus žmones. Aš pirmoji pradėjau laužti ledus. Sakau: „Jie valgyti nori, apsirengti". O čia dar ir rusai. Sakau: „Kristus irgi buvo ne lietuvis. Žydas". Vyko žiauri kova tarp darbuotojų, buvau vadinama išdavike. Mirus pirmininkei Žilinskienei, kitą dieną man užtrenkė duris ir „Caritas" pirmininkas sakė: „Nereikia mums davatkų". Tada nuėjau į savo parapijos koplyčią. Į koplyčią ateina vien valkatos. Jie kreipiasi į mane: „Pirmininke". Sakau: „aš ne pirmininkė — esu tavo sesuo, tu mano brolis". Jie nenukrito iš kitos planetos. Tai yra mūsų, tėvai, broliai, sesės. Manęs klausia, kodėl katinus laikau, juk jie ligas nešioja. Jie yra mūsų civilizacijos aukos, jie spardomi, vadinami bjaurybėmis. O juk visi — Dievo kūryba".

„Kelio pirmyn nėra, neatsigręžus atgal į pūvantį brolį", — tai „Dienos" antraštė (nr. 43-95). Tai šiandien jau sesele vadinamos Janinos Navickaitės žodžiai. Ją šiandien žino ir myli visi Lietuvos atstumtieji. Į jos mažytėlę koplyčią Vilniaus Trakų gatvėje susirenka visuomenės nepriimantieji valkatos, buvę vagys, žmogžudžiai, prasigėrę varguoliai. Ir randa čia jie ne tik duonos kąsnelį, ar drabužį, bet ir gerumą, kurio reikia mums visiems, o ypač jiems, atstumtiesiems broliams. Ir ne vienam, pabuvusiam šioje koplytėlėje, širdyje suspindo vilties ir gėrio spindulėlis, kuriuos įžiebė ji — Lietuvos vargetų šventoji, sesuo Janina — rašo Janina Suščevičiūtė.

Į koplytėlę valkatos ateina kasdien. Ateina supjaustyti, išsivolioję purve, nelaimingi. Neseniai pas ją atėjęs vienas vyriškis, penkerius metus atsėdėjęs kalėjime už grupinę vagystę. Rūpybos skyriuje jam tarė: „Vogei, sėdėjai, už ką tau duoti butą ir darbą?" O kur tam klipatai nusiprausti, išsiskalbti? Ir tokie klipatos eina pas Janiną. „Juk aš negaliu būdama su Kristaus ženklu pasakyti jam: 'šiandie gavai kelnes, po pusės metų atėjęs gausi marškinius' ", kalba Janina.

Buvo bandoma ją iškelti iš koplyčios. „Daug nepatenkintų, ką aš darau". „Tu šventąja nori būti", kiti prikaišioja. „O kodėl ne?" Aš nesakau: „Oi, jūs mano mažutėliai, varguolėliai". Nėra tai marmeladinis gerumas. Aš elgiuosi su jais, kaip motina, viena ranka glostau, kita baudžiu. Su jais negalima žaisti, jų lepinti. Reikia jausti tam tikrą ribą. Nei nepajusi, kad jie pradeda apgaudinėti, įsakinėti, rodyti savo pagiežą. Moterys yra piktesnės. Vyrai dar už kažko laikosi. Kai moteris praranda tą „kažką" — ji pasidaro nesulyginama nei su gyvuliais, nei su žvėrimi.

Sesuo Janina svajoja turėti namus. Ten būtų maža batų dirbtuvėlė, kur atėję valkatos susiremontuotų savo batus, siuvykloje — susilopytų drapanas. Ir darbininkų iš šalies nereikėtų, čia ateinantieji vyrai ir moterys turi auksines rankas. Namuose būtų kur nusiprausti. Kas iš to, kad elgetos užsivelka naują drabužį, apsivelka ant parazitų apsėsto kūno.

„Štai per kalėdines šventes visi susirinkome koplytėlėn, pasiskolinome televizorių, žiūrėjome religinius filmukus. Klipatos žiūrėjo ir verkė", aiškina Janina.

„Reikėtų tokios 'smulkmenos' kaip mašina. Dažnai gatvėje randu nugriuvusį pavargėlį, juk negaliu jo nunešti ant pečių į ligoninę. Mašina galėtume susivežti gerų žmonių aukojamą maistą. Kartą per savaitę parduotuvė 'Iki' mums paaukoja pieno, grietinės, duonos. 'Skruzdės' aukoja daržovių. Šių daržovių mes davėme ir Motinos Teresės seserims, nors turėtų būti atvirkščiai".

Štai ateina pas Janiną klipatėlė ir taria: „Janina, aš nebegaliu gyventi, aš neištversiu, pasikarsiu, ką man daryti?" Neretai gatvėse miršta vieniši.

Janinos kita svajonė — įrengti savo šarvojimo namus. Jei turėtų šarvojimo koplyčią, ją pažinusios elgetos ateitų už mirusį pasimelsti, pabudėti, atsiprašyti.

„Atsivertėlio apaštalo Pauliaus šventę mini visos bažnyčios. O gal ir mano klipatos taps šventaisiais?.." Tokiais žodžiais Janina baigia pasikalbėjimą.

Būdami Vilniuje, pasukim į Trakų gatvelę, aplankykime mūsų laikų apaštalę, žemaitę Janiną.

Janinos adresas: Šv. Mikalojaus parapijos „Caritas", Trakų 9, Vilnius.

JAV LB Socialinių reikalų tarybos ruoštos „Pagalba Lietuvai" konferencijos rengimo pirm. Jūratė Budrienė (kairėje) ir Socialinių reik. tarybos pirm. Birutė Jasaitienė konferencijos metu gegužės 13-14 d. Čikagoje.

Nuotr. G. Valentukonio

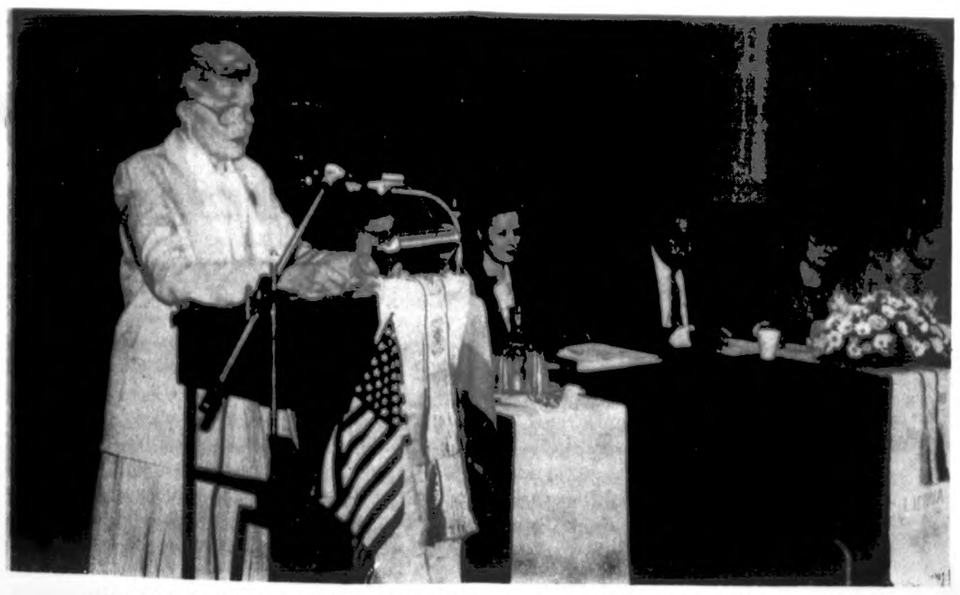

Dr. Albina Prunskienė „Pagalba Lietuvai" konferencijoje uždaromojo posėdžio metu pateikia „Parama Lietuvos našlaičiams" diskusinio būrelio išvadas. Konferencija ruošta JAV LB Soc. reikalų tarybos š.m. gegužės 13-14 d. Šv. Kazimiero vienuolyno patalpose, Čikagoje.

Nuotr. G. Valentukonio

VAKARONĖ SU DR. REGINA ŠVOBIENE

Gegužės 19 d. JAV LB Soc. reikalų taryba suruošė vakaronę Jaunimo centre, Čikagoje, su dr. Regina Švobiene. Ji atvyko į „Pagalbos Lietuvai" konferenciją ir sutiko dar atskirai pakalbėti apie sunkią vaikų dalią Lietuvos kaime.

LB Soc. reikalų t-bos pirm. Birutė Jasaitienė supažindino su viešnia, kuri yra biologijos mokslų daktarė, stojusi į darbą gelbėti alkoholyje skęstantį kaimo žmogų, ypač vaikus. Ji yra „Valstiečių laikraščio" „Kaimo vaikai" fondo koordinatorė.

Dr. R. Švobienė sakė, kad kaimas dabar yra visai kitoks. Okupacija daugiausia nuskriaudė kaimą. Kiek gabesni vaikai iš kaimo, iš kolchozų, buvo siunčiami į miestą. Kaime liko tie, kurie mažai ką sugebėjo. Darbas kolchoze taip išvargino žmogų, kad jis po darbo jau nieko nebenorėjo. Jam liko tik butelis degtinės. Kaimas yra prasigėręs, degradavęs. Jam sunku keltis. Rankos jam nepaduoda nei vyriausybė. Kaime dar yra norinčių dirbti, bet neturi sąlygų, neturi technikos, dirba tik su kastuvais. Bet dalis iš viso nenori dirbti, nes kolchozai įpratino nedirbti, įpratino vogti. Taip žmonės atprato dirbti, prasigėrė, prarado atsakomybę už šeimą, vaikus, prarado tautiškumą, net motinystės jausmą. Kaimas bando keltis, bet jam yra labai sunku. Tai ne taip, kaip 1919-taisiais metais, nes tada nebuvo panaikinta nuosavybė ir tikėjimas. To dabar nėra, dėlto keltis yra labai sunku.

„Valstiečių laikraščio" redaktorius Jonas Švoba pradėjo per savo redaguojamą laikraštį nešti į kaimą tiesą, priminti kaimui, kad mes turime garbingą istoriją, praeitį. „Valstiečių laikraštis" pradėjo kaimui patikti. Kai laikraštis atsistojo ant kojų, buvo pastebėta, kad kaime ypač sunku seneliams, invalidams, o ypač vaikams. Prieš 2 metus visų laikraščio žurnalistų sprendimu buvo įkurtas „Kaimo vaikai" fondas. Darbas buvo pradėtas iš „Valstiečių laikraščio" lėšų. Dabar paramos gauna iš geraširdžių žmonių.

Pirmiausia paaiškėjo, kad kaime 10% šeimų yra tokios, kuriose vaikai negali gyventi. Jiems reikia globos namų toje pačioje aplinkoje, kad galėtų aplankyti tėvus. Iš pradžių buvo galvota, kad tokie namai ims greitai kurtis, bet taip nebuvo. Labai trūko tą darbą norinčių dirbti, nors pamažu ir jų atsiranda. Dalį globos namų ėmė kurti kunigai.

Dr. R. Švobienė pasakojo apie Raseinių rajone esančius jų globos namus. Ten gyvena šeima su 4 vaikais ir dar perėmė 23 globos reikalingus vaikus. Kiekvienas tų vaikų turi šiurpią istoriją. Dr. R. Švobienė suminėjo keletą jų, bet spaudoje koktu tai aprašyti, nes ten atsiveria pragaras, kurį, netekę Dievo baimės, tikėjimo ir žmoniškumo, tėvai (ar sugyventiniai) sukuria savo vaikams.

Dr. R. Švobienė sakė, kad jų globos namai turėtų būti ūkis. Tokius namus reiktų remti 2-3 m., o vėliau jie turėtų patys verstis. Vaikai juose turi įprasti dirbti. Jau turintieji globos namai yra ūkis, turįs 4 karves, žąsų, vištų. Įtaisė jiems ir traktorių. Žinoma, dar reikia juos paremti drabužiais, pinigais. Tuose globos namuose visi vaikai yra remiami „Lietuvos našlaičių globos" komiteto. Nuo N. Metų ir savivaldybė pradėjo šiek tiek remti. „Kai šie namai atsistos ant kojų, kursime kitus", — sakė R. Švobienė.

Kita „Kaimo vaikų" fondo veiklos sritis yra kaimo mokyklos. Per jas šelpia vargstančius ir alkanus vaikus, nes tiesiog tėvams paramos duoti negalima — jie pragertų. Alkani vaikai mokykloje kartais net nualpsta iš bado. Dėl to „Kaimo vaikų" fondas moka po vieną litą į dieną už vaiką, kad jis nors kartą dienoje galėtų pavalgyti. Tokių vaikų yra apie trečdalis! Prie kaimo m-lų „Kaimo vaikų" fondas skatina kurti amatų mokymo punktus, kad vaikas, baigęs kaimo mokyklą, būdamas 15-16 m., galėtų toliau amatų mokytis. Jau yra įkurta 4 tokie punktai, nes fondo lėšos yra ribotos. Stengiamasi, kad paaugliai išmoktų amato, kad lankytų tas m-las, taip jie turėtų tikslą ir darbą ir tai atitrauktų juos nuo gėrimo.

Dar viena „Kaimo vaikų" fondo veiklos sritis yra ligoniai vaikai kaime, kuriems sunku pasiekti gydytojus. „Kaimo vaikų" fondas važinėja po kaimus ir randa neįtikėtinai sunkių invalidų ligonių vaikų. Kartais negalima tokiems vaikams padėti, nes motina atsisako važiuoti į Vilnių, į ligoninę. Daug kur reikia parūpinti invalidų vežimėlių.

Po to buvo rodoma vaizdajuostė „Kaimo vaikai", 1995 m. balandžio mėn. Sakoma, kad vienas paveikslas pasako daugiau, negu 1,000 žodžių. Žiūrint į šią vaizdajuostę, širdį gėlė, matant tokį vaikų ir daugiavaikių šeimų vargą kaime. Ta vaizdajuostė buvo padaryta, kai R. Švobienė ir „Valstiečių laikraščio" žurnalistai — savanoriai lankė kaimo šeimas, įvairiose Lietuvos vietose, dalinant joms drabužius ir batus, iš anksto paruoštus ir pritaikytus vaikų amžiui bei lyčiai.

Matėme, kaip R. Švobienė su „Valstiečių laikraščio" savanoriais — žurnalistais perka vienai daugiavaikei šeimai karvę. Paskiau matėme, kaip visa šeima, pradedant 3 m. berniuku, vedėsi karvutę 3 km namo, ir buvo visi tokie laimingi. Kitoje vaizdajuostės dalyje matėme vieną berniukų kalėjimą — koloniją, dabar vadinamą specglobos namais. Visi vaikai lanko mokyklą, bet čia nėra nei kunigo, nei psichologo. Nors dalis tų vaikų nėra tikri nusikaltėliai, bet jie laikomi kartu su tikrais nusikaltėliais. Sakysime, 10 m. berniukas čia pateko dėl to, kad jis paėmė iš močiutės pinigų maistui nusipirkti...

Juos daugiausia atveda tėvai ir atiduoda, kad pasitaisytų, o paskiau kai kurie tėvai tų vaikų nebeatsiima ir ne visi aplanko juos. Kai vaikas sulaukia 18 m., eina į kariuomenę.

Dar kitoje vaizdajuostės dalyje matėme aplankytas šeimas, kurioms jau niekaip padėti negalima. Tai tiesiog nešvarios landynės, o ne namai. Atimti tėvystės teises yra ilgas ir sunkus procesas. Prašo gražiuoju, kad vaikus atiduotų į globos namus, bet tėvai nenori, nes už vaikus gauna pašalpą, kurią prageria.

Lietuvos vyriausybė nieko nedaro ir nėra dar vaikų teises ginančio įstatymo. Jie moka pašalpas, bet nesirūpina, kad tos pašalpos pasiektų vaikus. Pereitą vasarą „Kaimo vaikai" fondas prašė, kad soc. apsaugos ministerijos darbuotojai kartu pavažinėtų po kaimus ir padėtį patys pamatytų. Bet jie atsisakė važiuoti, nes jiems buvę per karšta.

Dr. R. Švobienė atsakė dar į daugelį klausimų ir pažadėjo tą vaizdajuostę palikti čia. Ji sakė, kad filmas yra baisus, bet tikrovė yra dar baisesnė!

Vakaronė buvo labai informatyvi, įdomi ir atskleidė ne tik kaimo vaiko vargingą gyvenimą, bet parodė ir pastangas jį pagerinti. Visi nuolat girdime, kad vaikai yra tautos ateitis. Tad ir juos gelbėti reikia visiems! Tai ypač ryškiai parodė ši vakaronė.

Aldona Šmulkštienė

SAULĖS LAIKRODIS NIDOJE

Kovo 11 d. Nidoje, Parnidžio kopos apžvalgos aikštelėje, buvo pastatytas saulės laikrodžio obeliskas. Tai — 13.8 m aukščio granito luitas, išpjautas iš uolos Karelijoje (Suomijoje).

Nidos saulės laikrodis yra ypatingoje vietoje — čia yra atviras matematinis horizontas, galima puikiai matyti saulės tekėjimą bei leidimąsi ir visi jos azimutai. Ateityje aikštelėje bus pastatytos metų laikus simbolizuojančios skulptūros, ties kuriomis keturis kartus per metus, lygiadieniais ir saulėgrįžomis, kils saulė.

Į PAGALBĄ BEDARBIAMS

Alytaus mieste atidarytas Darbo centras. Tai pirma tokia įstaiga Lietuvoje.

Kaip sakė Alytaus darbo biržos direktorius R. Mačiulis, Darbo centras bus biržos padalinys, kuriame ieškantys darbo asmenys jo galės ieškoti savarankiškai.

Darbo centre bus kaupiama įvairi informacija apie visas laisvas darbo vietas šalyje. Į lankytojų klausimus atsakys ir juos konsultuos dvi darbuotojos.

Darbo centras įkurtas pagal PHARE programą.

(LR, 05.04)

A.†A.
IDA LAKICKIENĖ
Bulkauskaitė

Gyveno Chicagoje.

Mirė 1995 m. gegužės 21 d., Hot Springs, AR, sulaukusi 77 metų.

Gimė Lietuvoje, Suvalkų trikampyje. Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko: vyras Jonas, sūnūs — Erwin, marti Arlene ir šeima, Edward; septyni anūkai; Vokietijoje trys seserys ir brolis su šeimomis.

Velionė buvo pašarvota gegužės 24 d. nuo 3 iki 9 v.v. Kosary laidojimo namuose, 3100 W. 59 St.

Laidotuvės įvyks gegužės 25 d., ketvirtadienį. Iš laidojimo namų bus atlydėta į Ziono Lietuvių Evangelikų Liuteronų parapijos bažnyčią, 9000 S. Menard, Oak Lawn, IL. Po religinių apeigų 10 val. ryto, velionė bus palaidota Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **vyras, sūnūs, marti, anūkai, seserys, brolis ir kiti giminės.**

Laidotuvių direkt. Kosary Funeral Home. Tel. 312-434-4246.

A.†A.
VLADISLAVA JANKONIENĖ

Gyveno Lemont, IL, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1995 m. gegužės 24 d., 3 val. ryto, sulaukusi 80 metų.

Gimė Lietuvoje, Balčių kaime, Žygaičių parapijoje. Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko: vyras Stasys, duktė Giedrė Žumbakienė, žentas Povilas; Lietuvoje sesuo Kazė Mažeikienė ir jos vaikai **— Regina, Vanda ir Romas.**

Velionė pašarvota penktadienį, gegužės 26 d. nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer prie Derby Rd.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, gegužės 27 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėta į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Jėzuitų gimnazijai Kaune.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, duktė, žentas, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 708-257-6667 arba 1-800-994-7600.

KAPŲ PUOŠIMO DIENĄ — MEMORIAL DAY

1995 M. GEGUŽĖS 28 DIENĄ, SEKMADIENĮ

LIETUVIŲ TAUTINĖSE KAPINĖSE

įvyks įspūdingos apeigos

- Iškilmės prasidės lygiai 11 valandą ryto šia tvarka: nuo steigėjų paminklo prasidės eisena ir žygiuos iki paruoštos estrados. Eisenoje ir programoje dalyvaus Petro Zalubos vadovaujamas dūdų orkestras.
- Amerikos legionierių Dariaus-Girėno Postas Nr. 271 ir Moterų Auxiliary Unit Nr. 271 dalyvaus eisenoje ir pagerbs už laisvę žuvusius karius.
- Giesmių programą atliks solistė Dalia Fanneli ir Petro Zalubos dūdų orkestras.
- **Pagrindinę kalbą pasakys** pulk. KAZIMIERAS OKSAS
- Iškilmėse su vėliavomis dalyvauti kviečiami šauliai, Neo Lithuanai, skautai.

VISUS LIETUVIUS KVIEČIAME DALYVAUTI RUOŠIAMOSE APEIGOSE

Lietuvių Tautinių Kapinių Vadovybė

Prašome visus dalyvius pavaikščioti po šias gražias kapines, apžiūrėti puikius paminklus, prisiminti savo artimuosius. Kapinių įstaigoje pareigūnai suteiks jums pageidaujamų informacijų. Taip pat galima gauti įvairių vainikų kapų puošimui.

LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS

8201 So. Kean Ave., Justice, IL 60458, tel. (708) 458-0638

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Visuomeniškos mirusiųjų pagerbimo iškilmės prie Steigėjų paminklo Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse vyks pirmadienį, gegužės 29 — Kapų puošimo dieną, tuoj po Mišių kapinėse. Iškilmes daug metų praveda Bendruomenės pasauliečių komitetas ir Kapų sklypų savininkų draugija, garbės sargyboje dalyvaujant šauliams ir ramovėnams. Kapinių steigėjai, šiose kapinėse palaidotieji ir visi mūsų tautos mirusieji bus prisiminti maldomis, vadovaujant Šv. Kazimiero liet. kapinių direktoriui kun. Jonui Kuzinskui ir visuomenės atstovo Algio Regio žodžiu. Pagerbiant visus mirusiuosius bus padėtas puošnus vainikas ir prie Steigėjų paminklo uždegta Prisiminimo žvakė. Iškilmės bus baigtos visų dalyvių bendra giesme ir Lietuvos himnu. Visi kviečiami dalyvauti.

Pasaulio lietuvių centro renginių komitetas, vadovaujamas darbščiosios Bronės **Nainienės, nusprendė** suruošti „kitokį" renginį — supažindinti lietuviškąją visuomenę — ne vien gyvenančią vakariniuose Čikagos priemiesčiuose ir lankančią sekmadieniais Palaimintojo Jurgio Matulaičio misiją — su kun. Algirdu Palioku, SJ, kuris taip lengvai ir jaukiai įsijungė į mūsų tarpą, tapo toks savas, tarytum visą gyvenimą čia **gyvenęs. Specialūs pietūs ir pabendravimas su kun.** A. Palioku ruošiamas gegužės 28 d., tuoj po šv. Mišių misijoje (apie 12 val.), Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Rezervacijas priima (o jas padaryti — būtina) A. Palekienė 708-448-7436 ir V. Marchertienė 708-985-7216.

Pirmadienį, gegužės 29 d. — Kapų puošimo šventėje — „Draugo" redakcija, administracija ir spaustuvė nedirba, todėl dienraštis antradienį neišeis.

Šakiečių klubas Čikagoje ruošia linksmą gegužinę sekmadienį, gegužės 28 d., Šaulių namuose. Pradžia 12 val. Šeimininkės vaišins visus cepelinais, veiks baras, laimėjimai ir svečius linksmins Kosto Ramanausko muzika. Čikagos ir apylinkių visuomenė maloniai kviečiama ir laukiama su šakiečiais linksmai praleisti laiką.

Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Memorial dieną — pirmadienį, gegužės 29 d., šv. Mišias 10:30 val. ryto koncelebruos kun. Jonas Duoba, MIC, ir Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas. Pamokslą sakys kun. J. Duoba, MIC. Giedos Lietuvos Vyčių choras, vadovaujamas muz. Fausto Strolios. Mišios bus aukojamos atvirame ore, aikštėlėje prieš kapinių administracijos pastatą. Nepalankiam orui esant — administracijos pastate. Visi kviečiami dalyvauti šv. Mišiose ir tą rytą kapinėse vyksiančiose kitose mirusiųjų pagerbimo apeigose, o taip pat aplankyti artimųjų ir pažįstamų kapus.

Moksleivių ateitininkų stovykla Dainavoje vyks birželio 25 - liepos 9 d. Registracijos lapai gaunami paskambinus Danai Grajauskaitei, tel. 416-534-8544. Nedelskite. Užpildyti registracijos lapai turi būti grąžinti iki š.m. birželio 16 d.

Aleksytė Stalionytė (kairėje) ir Dovilė Saldaitytė — dvi draugės, lankančios Kriaučeliūnų vardo Vaikų namelius Čikagoje.

x **A.a. Algirdo Manvydo** atminimui aukoju **$20** Lietuvos našlaičių vargams sumažinti — **Ona Rušėnienė.** Užuojauta artimiesiems. Našlaičių vardu dėkojame. **„Lietuvos Našlaičių Globos" komitetas.**

(sk)

x **Siuntiniai į Lietuvą** laivu per **TRANSPAK.** Skubiems siuntiniams — AIR CARGO. **Maisto siuntiniai** nuo **$29** iki **$98.** Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai $39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už**$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x **Kaip ir kiekvieno mėnesio** paskutinį sekmadienį, **gegužės 28 d. Baltia Express** priiminės siuntinius į Lietuvą Lemonto lietuvių centre nuo 9 val. ryto. Siuntiniai laivu **gegužės 31 d.** Pasiteiravimui skambinti nemokamu **tel.1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624.**

(sk)

x **Dr. Gedas ir Aldona Griniai,** St. Petersburg Beach, FL, pagerbdami **a.a. Onos Vytėnienės** atminimą aukoja **$25.** Taip pat pagerbdami **a.a. Gražinos Daunienės** atminimą aukoja **$25** Lietuvos našlaičių globai. Lietuvos našlaičių vardu reiškiame užuojautą velionių artimiesiems ir dėkojame aukotojams. **„Lietuvos Našlaičių Globos" komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.**

(sk)

x **Dr. Vytautas Vygantas** paaukojo **$200** Lietuvos ateitininkų vykdomiems jaunimo auklėjimo darbams remti. **Ateitininkų Federacijos Fondas, 12690 Archer Ave., Lemont, IL 60439,** už auką nuoširdžiai dėkoja. Aukos nurašomos nuo mokesčių.

(sk)

x **Dr. Lilija Ignatonienė,** Chicago, IL pratęsė globą kitiems metams Lietuvos našlaičiams atsiųsdama **$150.** Našlaičio vardu dėkojame! **„Lietuvos Našlaičių Globos" komitetas.**

(sk)

KAI KELIAUJAME KARTU

Vyresniųjų lietuvių centro keliautojai balandžio 20 d. ir vėl „pakėlė sparnus". Šį kartą — į Schiller's park, gangsterių miestą (Gangsterstown).

Dėka ekskursijų vadovės E. Sirutienės, teko susipažinti su Čikaga, jos apylinkėmis ir už jų ribų. Tad šį kartą vykome į Schiller's park. Nors apsiniaukę, lietutis purškia, mūsų entuziastai nieko neboja. Tad susėdę autobusan, nei nepajutome kaip atsiradome numatytoj vietoj. Išlipę iš autobuso, stebime pastatus, statytus 1920 m. laikotarpy. Mus pasitinka linksmi, draugiški „gangsteriai" ir malonios merginos, kurios mus aptarnauja ir kartu atlieka programą. Bematant ant stalų atsiranda šilti garuojantys pietūs, kuriuos su apetitu sudorojame. Kol pavalgome, kai kurios merginos ir lietuviškai išmoksta, klausia: „Kaip tau einasi?" Baigus pietus, pasirodo tos aktorių grupės vadovas, kiekvienos grupės paklausia iš kur atkeliavo? Atėjo ir mūsų eilė. Vadovas jau žino, kad mes lietuviai. Prasidėjus seansui, girdėjosi 1920 metų muzika ir dainos. Atsiranda ir iš mūsų grupės žmonių, kurie anais laikais gyveno Amerikoje ir seniai girdėtas, žinomas dainas dainuoja kartu. Malonu ir graudu. Vos baigus dainuoti, išbėga šokėjos, apsirengusios pagal 1920 m. madą. Šokiai gyvi, judesiai grakštūs, tad džiaugėmės šokėjų ir šokių patrauklumu. Atbėga ir komikas. Kadangi „gangsterių" mieste jokių susišaudymų nebuvo, tad pasibaigus programai, sėdome atgal į autobusą visi sveiki geriausioj nuotaikoj. Mūsų akiratis vėl prasiplėtė, turėjome „išvyką" į 1920 metus. Grįžtant lietutis lyja kaip reikiant, todėl kelionė truko ilgėliau. Mums malonu, kad turėjome daugiau laiko panagrinėti šios dienos išgyvenimus.

Jau daugelį metų vadovaujami E. Sirutienės daug keliavome, matėme, daug patyrėme, tik ar yra norui galas? Nėra... Tad tikimės ir laukiame kitos išvykos. Dėkodami vadovei E. Sirutienei, prašome Viešpatį Aukščiausiąjį, kad ir toliau ją laimintų, suteikiant jėgų ir kantrybės ruošiant ateinančias išvykas.

Ona Lukienė

Pranas Budininkas, Juno Beach, FL, į Draugo fondo pavasario vajų atsiliepė su 500 dolerių įnašu, iš karto pasiekdamas pusiaukelę į DF garbės narius, kurie bus įamžinti „Draugo fondo garbės narių" bronzos lentoje. Jos atidengimas įvyks liepos 30 d. dienraščio patalpose „Draugo" gegužinės metu.

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road - Tel. (312) 847-7747.**

(sk)

x **Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą** ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. **Disney World** atostogos — $359. Skambinti: **T. Lesniauskienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.**

(sk)

x **„Kalba Vilnius".** Klausykit Grundig radijais. Gradinskas J. G. Television, 2512 W. 47 St., Chicago, IL 60632. **Taip pat koncertiniai radijai su fonografais ir rekorderiais.** Garantuotas vokiškų aparatų taisymas. Pirmiausia — paskambinkit 312-376-1998.

(sk)

MŪSŲ ABITURIENTAI

Krista Fielding, yra dr. Ivor Rene ir Onutės Fielding dukra. Ji baigia Benet Academy, Lisle, IL. Būdama savo klasės pirmoji mokinė, ji išrinkta šių metų Benet akademijos abiturientų atstove — kalbėtoja mokslo metų užbaigimo iškilmėse.

Mokykloje bendradarbiavo laikraštėlyje, o šiais metais dirbo kaip vyriausia jo redaktorė. Dalyvavo krepšinio rungtynėse, kaip savo komandos įvertinimo vadovė — „cheerleader". Visus ketverius metus buvo gerųjų mokinių sąrašuose, šoka tautinius šokius „Spindulio" ansamblyje.

Ateinančiais metais Krista žada pradėti studijas Stanford universitete, Kalifornijoje.

Krista Fielding.

Dainius Rimantas Dumbrys, Dainos ir Rimanto Dumbrių sūnus, šiais metais baigia St. Ignatius College Prep gimnaziją, kurioje jis buvo geras mokinys, sportininkas ir visuomeninis veikėjas. Dainius yra Illinois valstijos stipendininkas, paminėtas „Who's Who Among American High School Students" leidinyje. Dalyvavo mokyklos imtynių ir teniso komandose visus ketverius metus, laimėdamas daug žymenų. Jis priklausė Rytų europiečių klubui, fotografų klubui, S.H.O.P. — „Student's Helping Out Peers", prisidėjo prie rekolekcijų pravedimo kitiems gimnazijos mokiniams. Vasaros metu važiavo dirbti į Pennsylvanijos kalnynus su neturtingaisiais tų vietovių gyventojais, įsijungęs į tą darbą per Caritas misijas.

Dainius yra baigęs Marquette Parko lituanistinę mokyklą, Kr. Donelaičio pradžios ir Čikagos lituanistinę mokyklą. Jis taip pat lankė Kriaučeliūnų vardo Vaikų namelių montessorinę mokyklėlę ir yra baigęs Švč. M. Marijos Gimimo parapijos pradžios mokyklą.

Nuo mažų dienų Dainius priklauso skautams, Lituanicos tuntui. Dabar jis eina vadovo padėjėjo pareigas Gedimino draugovėje ir taip pat yra Vyčių kandidatas. Šoko su „Grandies" tautinių šokių ansambliu. Nuo penkerių metų savo amžiaus skambina pianinu. Mėgsta žaisti golfą, tenisą, slidinėti, skambinti pianinu, skaityti, keliauti ir muziką. Ateityje planuoja studijuoti mediciną, o savo mokslus pradės Loyola universitete Čikagoje.

Dainius Dumbrys.

Onutė Utz.

Onutė Vilija Utz, John ir Marytės Utz duktė. Šiais metais baigia Maria aukštesniąją mokyklą Čikagoje. Baigusi Kriaučeliūnų vardo Vaikų namelių mokyklėlę, Kristijono Donelaičio pradžios mokyklą, Čikagos lituanistinę mokyklą ir dabar lanko Pedagoginį lituanistikos institutą.

Visus ketverius metus Onutė buvo gimnazijos gerųjų mokinių sąrašuose, o pastaraisiais trejais metais yra priimta į „National Honor Society", taip pat paminėta „Who's Who Among American High School Students", yra Illinois valstijos stipendininkė.

Gimnazijoje besimokydama, Onutė priklausė Vokiečių klubui, „Rūtos" rateliui, įstojo į Lietuvių Skautų sąjungą kaip „paukštytė" Kernavės tunto Dubysos draugovėje, o šiuo laiku eina tos draugovės draugininkės padėjėjos pareigas Aušros Vartų/Kernavės tunte. Jau ketveri metai šoka Lietuvos Vyčių tautinių šokių ansamblyje. Ji skambina pianinu, mėgsta stovyklauti ir skaityti. Rudenį pradės studijuoti St. Xavier universitete Čikagoje.

Danutė M. Genčiūtė.

Danutė M. Genčiūtė, Valentino ir Kristinos Genčių duktė, šiais metais baigia Maria aukštesniąją mergaičių mokyklą Čikagoje. Beveik visus ketverius metus ji buvo gerųjų mokinių sąrašuose.

Danutė baigusi Kriaučeliūnų vardo Vaikų namelių mokyklėlę, Marquette Parko lituanistinę mokyklą ir Čikagos lituanistinę aukštesniąją mokyklą. Ji šoko baletą su J. Puožiūno studijos mokiniais 7 metus, grojo klarnetu gimnazijos orkestre, pradėjusi savo „muzikinę karjerą" Švč. M. Marijos Gimimo parapijos pradžios mokyklos orkestre.

Į skautus Danutė įstojo būdama pirmame skyriuje. Šiuo metu ji yra draugovės iždininkė ir dirba su jaunesnėm skautėm. Anksčiau yra šokusi su „Grandies" tautinių šokių ansambliu, dalyvavusi Tautinių šokių šventėse Hamiltone ir Čikagoje.

Gimnazijoje Danutė veikė su dramos grupe, priklausė „Rūtos" rateliui ir Service Club. Ji talkininkavo kaip savanorė Lietuvos Respublikos konsulate Čikagoje. Mėgsta skaityti, išbandyti naujus rankdarbius, žada studijuoti St. Xavier universitete kompiuterių mokslus. Jau yra gavusi ketveriems metams stipendiją už pasireiškimą vadovavimo darbuose.

IŠ ARTI IR TOLI

UOLUS SPAUDOS BENDRADARBIS

Vilius Bražėnas, gyv. Bonita Springs, FL, kurio straipsniai bei laiškai dažnai pasirodo lietuviškoje periodikoje, einančioje už Lietuvos ribų (ir „Drauge"), nuolat bendradarbiauja amerikiečių spaudoje Floridoje, ypač aštriai pasisakydamas prieš komunistinės galvosenos liekanas, vis dar iškylančias JAV bei kitų valstybių politikoje. Š.m. balandžio 26 d. laidoje „Bonita Banner" laikraštyje vedamuoju išspausdintas įžvalgus Viliaus Bražėno straipsnis apie pavėluotą Robert McNamara „atsiprašymą" dėl Vietnamo karo („Veterans Should Denouce McNamara").

LIETUVIS PEACE CORPS

Tadas Mikelevičius iš Colorado neseniai buvo priimtas į Peace Corps. Jis išvyks į Estiją gegužės mėnesio pabaigoje.

SVARBUS MEDICINOS IŠRADIMAS

Kaip didžiausias Delaware valstijos laikraštis „The News Journal" skelbia š.m. balandžio 19 d. laidoje, DuPont Merck **bendrovės išrastą naują vaistą** nuo aukšto kraujospūdžio („Cozaar") **patvirtino ir davė leidimą** vartoti Amerikoje JAV „Food **and Drug" administracija.** Vaistas jau anksčiau pradėtas vartoti Europoje ir Japonijoje.

Kartu su straipsneliu, apibūdinančiu vaisto veikimą, išspausdinta bendrovės darbuotojų-mokslininkų nuotrauka, kurioje yra ir dr. **Jonas Vytautas Dunčia,** atlikęs didelę vaisto tyrinėjimo bei pritaikymo darbų dalį.

„DAINA" ATOSTOGAUS

„Dainos" choras (Palm Beach, FL) savo darbą baigs gegužės 31 d. Susirinkę į repeticiją choristai tylos minute pagerbė neseniai mirusią Eleonorą Ščiukienę, vieną šio choro pradininkių. Prieš keletą metų ji su vyru apsigyveno Rochesteryje.

RUOŠIAMA PAGERBIMO POPIETĖ

Birželio 4 d., 3 val. po pietų, So. Bostono Lietuvių piliečių draugijos klubo trečiojo aukšto salėje vyks Petro Viščinio, 41-nerius metus vedusio „Laisvės Varpo" radijo programas, pagerbimo popietė. Meninę dalį atliks Bostono vyrų sekstetas. Stalus galima rezervuoti, paskambinus Algiui Skabeikiui, tel. 617-268-9058 arba Kazimierui Bačanskui, 617-282-7755. Pagerbimą organizuoja Bostono ir Brocktono lietuvių organizacijos.

KATALIKIŲ MOTERŲ SUVAŽIAVIMAS

Birželio 3 d. Vilniuje vyks Lietuvos Moterų katalikių sąjungos suvažiavimas, kuris prasidės šv. Mišiomis katedroje. Iškilmingo suvažiavimo, vyksiančio Radvilų rūmuose, atidarymo metu kalbės Lietuvos Vyskupų konferencijos pirm. arkivysk. Audrys J. Bačkis ir Pasaulio lietuvių katalikių organizacijų sąjungos pirm. prof. dr. A. Šlepetytė-Janačienė. Suvažiavime numatyta LMKS dvasinio patarėjo kalba, katalikių moterų draugijų pasisakymai, įstatų ir programų svarstymai, vadovybės rinkimai.

RUOŠIASI KONCERTUI

Pasižymėjusi New Jersey pianistė Frances Covalesky-Kavaliauskaitė sparčiai ruošiasi savo soliniam koncertui, kuris įvyks birželio 10 d., šeštadienį 7:30 val. vak. Šv. Mato Apaštalo (St. Matthews, the Apostle) bažnyčioje, 335 Dover-Chester Road, Randolph, New Jersey 07869.

Pranutė (tėvelio taip dažnai vadinama) šiuo metu įtemptai dirba ir baigia studijas doktorato laipsniui įsigyti Miami universitete, Floridoje. Būdinga tai, kad tema savo tezei apginti ji pasirinko mūsų M. K. Čiurlionį. Tai bene pirmas atvejis Amerikoje, kai doktorato laipsnis bus suteiktas, nagrinėjant šio žymiojo lietuvio muzikinę kūrybą.

Bakalauro laipsnį ji įsigijo New Jersey Rutgers universitete ir, laimėjusi konkursą su simfoniniu orkestru, atliko Mendellsohn koncertą g-moll. Po to ji studijas tęsė Manhattan muzikos mokykloje New Yorke ir įsigijo magistro laipsnį. Pianistė yra gausiai koncertavusi New Jersey ir New Yorko valstijų auditorijose. Keletą pasirodymų ji yra paskyrusi labdarai, koncertuodama County of Morris College, Dover, N.J.

Pažymėtina, kad ji buvo „Harmonijos" akompaniatorė New Yorke, kai ansambliui vadovavo Viktoras Ralys. Pereitais metais ji gavo ir stipendiją, vasarą studijas gilino Salzburge, Austrijoj, o, grįžusi prieš Kalėdas, koncertavo su New Jersey „Pops" orkestru. Būdama Floridoj, konkurso metu ji laimėjo „Miami miesto" premiją ir buvo pakviesta koncertui į Manuel Artime teatrą Floridoj. Ji visur pabrėžia savo lietuvišką kilmę ir tuo didžiuojasi.

Bilietus į jos koncertą galima įsigyti skambinant: Susan Covalesky, 201-328-2850 arba Genevieve Pladis, 201-377-0917 ir prie įėjimo birželio 10 d.

Julius Veblaitis

Pianistė Frances Covalesky-Kavaliauskaitė.